

8290

Ա. Ա. ԺԴԱՆՈՎ

22

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ ԽՍՀՄ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ
ԽՈՐՀՐԳԻ՝ ՆՈՐ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՍԻՍՏԵՄՈՎ
ԿԱՏԱՐԵԼԻՔ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ, ՅԵՎ
ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ
ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՈՒՄԸ

Զեկուցում Համ Կ(բ) Կ Կենտրոնի Պլենումում
1937 թ. փետրվարի 26-ին

3673
ժ-39

Պրոկտաբնոց, բոլոր յերկրներն, միացե՛ր

174 NOV 2009

3K73
ժ-39

Ա. Ա. ԺԴԱՆՈՎ

24 SEP 2006

ՊԵՏԱԿԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԿՈՒՍՍԿՑԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ ԽՍՀՄ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ
ԽՈՐՀՐԴԻ՝ ՆՈՐ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՄԻՍՏԵՄՈՎ
ԿԱՏԱՐԵԼԻՔ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ, ՅԵՎ
ԿՈՒՍՍԿՑԱԿԱՆ-ՔՍՂԱՔԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ
ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՈՒՄԸ

20056

Զեկուցում Համ Կ (բ) Կ Կենտրոնի Պլենումում
1937 թ. փետրվարի 26-ին

25 APR 2013

8290

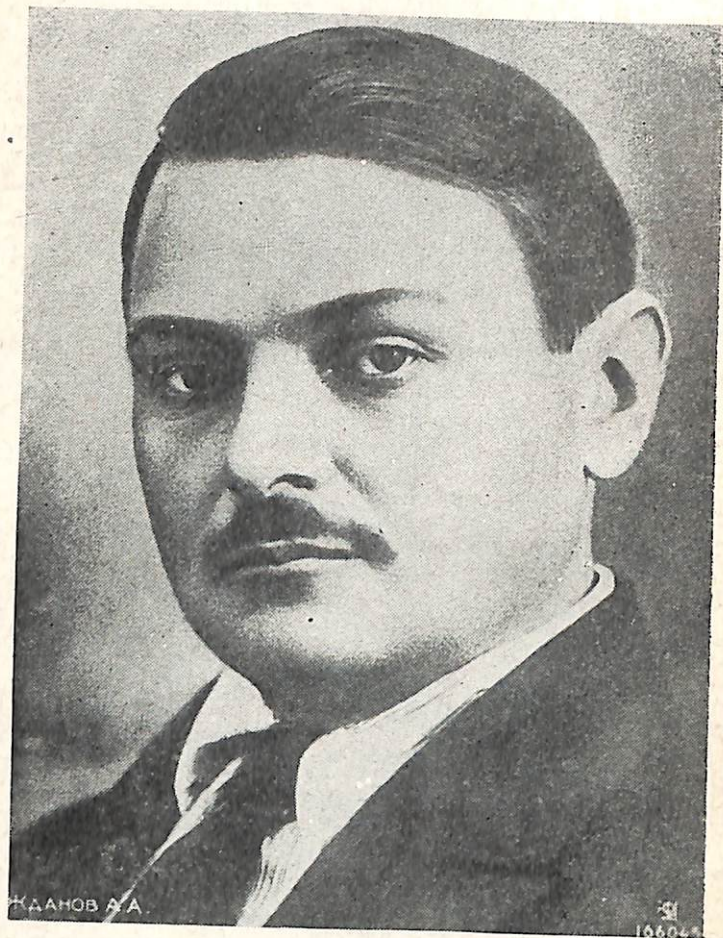

37953-12

**ПОДГОТОВКА ПАРТИЙНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ
 К ВЫБОРАМ В ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ СССР
 ПО НОВОЙ ИЗБИРАТЕЛЬНОЙ СИСТЕМЕ
 И СООТВЕТСТВУЮЩАЯ ПЕРЕСТРОЙКА
 ПАРТИЙНО-ПОЛИТИЧЕСКОЙ РАБОТЫ**

Доклад на Пленуме ЦК ВКП(б)
 26 февраля 1937 г.

Армпартиздат, Ереван, 1937

ՇՐՋԱԴԱՐՁԸ ՅԵՐԿՐԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔՈՒՄ ՅԵՎ ՍԵՐ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Ընկերներ, ՍՍՀ Միության նոր Սահմանադրությունն ընդունվելու կապակցությամբ մենք պետք է ՍՍՀՄ-ի Գերագույն Սորհրդի և աշխատավորության պատգամավորների Սորհուրդների ընտրությունները կատարենք՝ վերեւից մինչև ներքև նոր ընտրական սխտեմով: Մեր կուսակցության առջև խնդիր է ծառայած՝ նախապատրաստվել ընտրություններին:

Այդ նախապատրաստության բնույթը, նրա ծավալը, մասշտաբը և կուսակցական աշխատանքի վերակառուցումը, վոր կապված է նրա հետ, վորոշվում են այն փոխակերպությունների խորությամբ, վորոնք բղխում են նոր Սահմանադրությունից՝ մեր յերկրի քաղաքական կյանքի համար:

Նոր Սահմանադրությունը մտցնելը շրջադարձ է նշանակում յերկրի քաղաքական կյանքում: Այդ շրջադարձի ելույթյունն է՝ ընտրական սխտեմի հետագա ավելի զեմօկրատացումը՝ Սորհուրդների վոչ լիովին հավասար ընտրությունները հավասարով, բազմա-

տիճանը՝ ուղղակիով, բայց՝ փակով փոխարինելու իմաստով:

Նոր Սահմանադրութիւնը մտցնելը զեն և դջում այն բոլոր սահմանափակումները, վորոնք դոյութիւն են ունեցել մինչև այժմ այսպես կոչված ձայնագուրկների համար:

Յեթե առաջ, նախքան նոր Սահմանադրութիւնը մտցնելը, Սորհուրդների ընտրութիւնները հավասար չէին, ապա այժմ վերացել և ընտրութիւնների հավասարութիւնը սահմանափակելու անհրաժեշտութիւնը, և բոլոր քաղաքացիներն իրավունք ունեն հավասար հիմունքներով մասնակցելու ընտրութիւններին:

Յեթե առաջ իշխանության միջին և բարձր որդանների ընտրութիւնները բազմաստիճան էին, ապա այժմ, նոր Սահմանադրության համաձայն, բոլոր Սորհուրդների ընտրութիւնները կատարելու յեն բոլոր քաղաքացիներն անմիջականորեն՝ ուղղակի ընտրութիւնների միջոցով:

Յեթե առաջ, հին Սահմանադրության համաձայն, ընտրութիւնների ժամանակ քվեարկութիւնը կատարվում էր բաց և ըստ ցուցակների, ապա այժմ, նոր Սահմանադրության համաձայն, ընտրութիւնների ժամանակ քվեարկութիւնը լինելու յե դադանի և ըստ ընտրական շրջանների առաջադրած առանձին թեկնածութիւնների:

Վերջապես, Սահմանադրութիւնը մտցնում և համաժողովրդական հարցումն՝ այսպես կոչված ուեֆերենդում:

Ի՞նչ են նշանակում ընտրական սիստեմում կատարված այդ փոփոխութիւնները:

Գրանք նշանակում են խորհրդային որդանների նկատմամբ մաստաների ունեցած վերահսկողության ուժեղացումը և մաստաների հանդեպ խորհրդային որդանների ունեցած պատասխանատւության ուժեղացումը: Նոր ընտրական սիստեմը կամրապնդի ժողովրդական ընտրյալների կապն ընտրող մաստաների հետ: Նա հզոր խթան կհանդիսանա՝ բարելայելու խորհրդային որդանների աշխատանքը, վերացնելու մեր խորհրդային կազմակերպութիւնների աշխատանքի բյուրոկրատական թերութիւններն ու խեղաթյուրումները, իսկ այդ թերութիւնները, ինչպես դիտեք, շատ էյական են:

Գաղտնի քվեարկությամբ ընդհանուր, հավասար և ուղղակի ընտրական իրավունք մտցվելու հետեանքը կլինի մաստաների քաղաքական ակտիվության հետագա ուժեղացումը, աշխատավորների նոր խավերի ներդրումը պետութիւն կառավարման աշխատանքին:

Դրանով իսկ պրոլետարիատի դիկտատուրան դառնում և բանվոր դասակարգի կողմից հասարակության պետական ղեկավարման ավելի ձկուն և, հետեւաբար, ավելի հզոր սիստեմ, պրոլետարական դիկտատուրայի բաղան ընդարձակվում և, նրա հիմքն աւելի հաստատուն և դառնում:

Լենինիզմը սովորեցնում և:

«Պրոլետարիատի դիկտատուրան ունի իր ժամանակաշրջանները, իր հատուկ ձևերը, աշխատանքի բազմադան մեթոդները: Գաղաքացիական պատերազմի ժամանակաշրջանում առանձնապես աչքի յե դարկում դիկտատուրայի բունի կողմը»:

Սոցիալիզմի շինարարութեան ժամանակաշրջանում, ընդհանրապես, առանձնապէս աչքի յեզարկում դիկտատուրայի խաղաղ, կազմակերպչական, կուլտուրական աշխատանքը, հեղափոխական որինականութիւնը և այլն: Բայց դրանից դարձյալ ընամ չի հետևում, վոր դիկտատուրայի բռնի կողմը շինարարութեան ժամանակաշրջանում մեջտեղից վերացել է կամ կարող է վերանայ: Ճնշման որդանները, բանակը և մյուս կազմակերպութիւններն անհրաժեշտ են հիմա, շինարարութեան մոմենտում, նույնպէս, ինչպէս քաղաքացիական պատերազմի ժամանակաշրջանում: Առանց այդ որդանների առկայութեան անհնար է դիկտատուրայի վորեւէ չափով ապահոված շինարարական աշխատանքը: Հարկավոր է մտադնալ, վոր հեղափոխութիւնը հաղթել է տայտմ ընդամենը միայն մի յերկրում: Հարկավոր է մտադնալ, վոր քանի դեռ կա կապիտալիստական շրջապատումը, կլինի նաև ինտերվենցիայի վտանգը՝ այդ վտանգից բղխող բոլոր հետևանքներով»: (Ստալին, «Լենինիզմի հարցերի շուրջը»):

Վոր մեր դիկտատուրայի խաղաղ, կազմակերպչական, կուլտուրական կողմերի կողքին չի վերացել նրա բռնի կողմերի անհրաժեշտութիւնը, ակնառու կերպով ցույց է տալիս Բուխարինի-Սիկովի գործի մեր հենց նոր քննարկած հարցը: Բանվոր դասակարգի դիկտատուրային այտուհետև ևս վիճակված է անողջ ձեռքով ընկճել թշնամի կապիտալիստական դասակարգերի մնացորդների և Փաշիստական բուրժուազիայի գործակալներ՝ արոցկիստներ, գինեվյե-

վականների, աջերի ու ժողովրդի մյուս թշնամիները գլխադրութիւնը:

Ընկեր Ստալինը մեզ սովորեցրել է, վոր մեղ հարկավոր է բանվոր դասակարգի ուժեղ և հկոր դիկտատուրա, վորպեսզի հողմացրիլ անենք մեռնող դասակարգերի վերջին մնացորդները և վոչնչացնենք նրանց դողալարի մեքենայութիւնները:

Դեմոկրատական ընտրութիւններ անցկացնելը ջատ լուրջ դործ է: Դա մեր կուսակցութեան համար ջատ լուրջ քննութիւն է՝ մասսաների հետ նրա ունեցած կապը, մեր կուսակցական կազմակերպութիւնների աշխատունակութիւնը և մասսաներում նրանց ունեցած հեղինակութիւնն ստուգելու իմաստով: Ընտրութիւնների անցկացումը կպահանջի մեր կուսակցութեան բոլոր ուժերի հսկայական լարում:

Մեր յերկրի քաղաքական կյանքում տեղի ունեցած այդ շրջադարձն ըստ ամենայնի զինված զիմա-վորելու համար մեր կուսակցութիւնը պետք է գլխաւորի այդ շրջադարձը և ապահովի իր գեկավար դերը յերկրի դերադույն որդանների ընտրութիւնների գործում:

Ի՞նչ է նշանակում գլխաւորել և կուսակցութեան գեկավար դերն ապահովել դերադույն որդանների ընտրութիւնների ժամանակ: Ի՞նչ խնդիրներ պետք է լուծի կուսակցութիւնը:

Ամենից առաջ՝ պետք է նկատի ունենալ, վոր մեր աշխատողները գործ են ունենալու դրութեան վորող նորութեան հետ: Մենք առաջին անգամն է, վոր ընտրութիւնները կատարում ենք ընտրական նոր սիստեմով: Մենք վարժված չենք ըստ առանձին թեկնածութիւնների, դադանի քվեարկութեան սկզբունքով և

այլն ընտրութիւններ կատարելու ասպարեզում: Դա վսրոջ դժվարութիւնն է ներկայացնում մեր կուսակցական կազմակերպութիւնների համար:

Յերկրորդ՝ գլխավորել մեր յերկրի քաղաքական կյանքում տեղի ունեցած շրջադարձը և ղեկավարել ընտրութիւնները—նշանակում է ասպնջովել Սահմանադրութեան հաստատած ընտրական նոր սխեմանի լիակատար պահպանումը, այսինքն՝ խստիվ պահպանել դադանի քվեարկութեամբ ընդհանուր, ուղղակի, հավասար ընտրական իրավունքի սկզբունքները: Այդ նշանակում է, վոր մեր կուսակցական կազմակերպութիւններն իրենց աչքի լույսի պէս պետք է պահպանեն մեր նոր ընտրական որենքն ամեն մի խախտումից:

Յերրորդ՝ մեր կուսակցական կազմակերպութիւնները պետք է պատրաստ լինեն ընտրական պայքարի համար: Ընտրութիւնների ժամանակ մենք գործ ենք ունենալու թշնամական ազիտացիայի ու թշնամական թեկնածութիւնների հետ: Վոր այդպիսի հնարավորութիւնը ունի, յերևում է նրանից, վոր արդեն այժմ տեղի ունի հակախորհրդային տարրերի վորոջ աշխուժացում, հատկապէս առաջիկա ընտրութիւններէ կապակցութեամբ: Մեր կուսակցական կազմակերպութիւնները պետք է ըստ ամենայնի զինված դիմավորեն թշնամական տարրերի վորձերը՝ ոգտադործելու նոր Սահմանադրութեան տված լեզու հնարավորութիւնները:

Գանի դեռ մեր մարդիկ նիրհում են ու շարժվում, թշնամիներն արդեն գործում են և ուժեղ կերպով պատրաստվում են ընտրութիւններին:

Չորրորդ՝ զաղտնի ու անձնապէս կատարվող

քվեարկութիւնը, ի տարբերութիւնն բաց և ըստ ցուցակների կատարվող քվեարկութիւնից, կնշանակի յուրաքանչյուր առաջադրված թեկնածութեան համար կուսակցութեան կրած պատասխանատւութեան բարձրացումը: Ընտրված լինելու համար մեր թեկնածուները լավ պետք է հայտնի լինեն այն շրջանի ընտրողներին, վորտեղ կառաջադրվեն նրանք. նրանց դործունեութիւնը պետք է լավ ծանոթ լինի ընտրողներին:

Գաղտնի քվեարկութեամբ կատարվող ստուգումը կհանդիսանա մեր աշխատողների ամենահիմնավոր ստուգումը, վորովհետև զաղտնի քվեարկութիւնը շատ ավելի լայն հնարավորութիւններ է տալիս մասսաների տեսակետից վոչ ցանկալի և վոչ պիտանի թեկնածութիւնները մերժելու համար, քան յեղել և մինչև այժմ: Այդ պետք է վորոջակի պատկերացնել:

Հինդերորդ՝ պետք է հաղթահարել մեր կուսակցական ու խորհրդային վորոջ աշխատողների մեջ յեղած վնասակար հողերանութիւնը, վորոնք կարծում են, թե ժողովրդի վստահութիւնը կարելի յե ձեռք բերել ձրիարար և կարելի յե հանդիստ քնել, սպասելով, վոր պատգամավորական մանդատները կհրամցնեն տանը, վորոտայից ծափերի տակ, շնորհիվ իրենց նախկին ծառայութիւնների: Գաղտնի քվեարկութեան ժամանակ վստահութիւնը ձրի չի ստացվի:

Մեզ մոտ կուսակցական և խորհրդային կազմակերպութիւններում կա աշխատողների բավականին ստվար մի խավ, վորոնք գտնում են, թե իրենց անլիքներն, իսկապէս, վերջանում են այն ժամանակից, յերբ նրանք խորհրդի անդամ են ընտրվում: Այդ են վկայում բազմաթիվ պատասխանատու աշխատողների չհաճախելը խորհուրդների սլենումներին, մեր խոր-

հուրդներն պատգամավորական խմբակներին ու սեկցիաներին, նրանց խուսափելը պատգամավորական տարրական պարտականությունները կատարելուց:

Ննհրաժեշտ է ջախջախել մեր աշխատողների հոգեբանության նմանորինակ մնացուկները, պետք է մեր աշխատողների մեջ դաստիարակել այն դիտակցությունը, թե նրանք պատասխանատու լին ընտրողների առջև, նկատի ունենալով, Վոր յուրաքանչյուր ընտրյալ հանդամանորեն ու լավմակողմանի կերպով քննվելու և ստուգվելու յե իրենց՝ մասսաների կողմից:

Կոպիտ սխալ կլինենք մինչև ընտրությունների մոմենտը հետաձգել այդ մնացուկների դեմ պայքարելը: Մենք առանց հապաղման պետք է ձեռնամուխ լինենք անշեղորեն բարելավելու մեր խորհրդային կազմակերպությունների աշխատանքը, նրանց կապը մասսաների հետ, ուժեղացնելու մեր խորհրդային աշխատողների պատասխանատվությունը մասսաների առջև:

Վեցերորդ՝ հարկավոր է հենց այժմ աշխատողների մեջ դաստիարակել այն դիտակցությունը, Վոր նոր ընտրական սխտեմը նշանակում է շատ ավելի լայն հրապարակայնություն խորհրդային կազմակերպությունների գործունեյության մեջ և Վոր նրանց գործունեյությունն ընթանալու յե մասսաների աչքի առջև, Վոր նրանց պատասխանատվությունը մասսաների առջև ավելի լիակատար է լինելու: Խորհուրդների շատ պատգամավորներ — մեր կուսակցության անդամներ—սովորել են պատասխանատու լինել միմիայն իրենց կուսակցական կազմակերպության առջև: Խորհրդային մեր շատ աշխատողներ այն մարդկանցից, Վորոնք հակումն ունեն դեպի բյուրոկրա-

տիզմը, Վորոնք խոշոր թերություններ ունեն աշխատանքում, պատրաստ են իրենց աշխատանքի մասին տասն անգամ հաշիվ տալ կուսակցական կոմիտեյի բյուրոյի առջև, նեղ ընտանեկան շրջանում, քան հանդես դալ խորհրդի պլենումում, քննադատել իրենց և լսել մասսաների քննադատությունը: Պետք է վերջ տալ անպատասխանատվության այդ պրակտիկային:

Յոթերորդ՝ դիտավորել յերկրի քաղաքական կյանքում տեղի ունեցած շրջադարձը և սպահովել դեմոկրատական ընտրությունները՝ նշանակում է, Վոր մեր կուսակցական կազմակերպությունները չպետք է սպասեն, մինչև Վոր մասսաները նրանց ներքևից հրեն դեպի քննադատություն, մերժեն մեր թեկնածությունները, այլ իրենք պետք է կանգնած լինեն քննադատության և անպետք թեկնածությունների մերժման դրուխը, առանց սպասելու նրանց տապալմանը դադանի քլեարկության ժամանակ: Ընդվորում մեր կուսակցական կազմակերպությունները պետք է սովորեն բարեկամական քննադատությունը տարբերել թշնամականից: Մեզ մոտ հաճախ այնպես է լինում, Վոր մեր խորհրդային որդանների դործունեյության առանձին թերությունների ու խեղաթյուրումների դեմ աշխատավորների ունեցած դժգոհությունը դնահատվում ու դիտվում է Վորպես թշնամական քննադատություն: Բարեկամական քննադատությունը, Վորը յերբեմն շատ սուր է լինում, թշնամու քննադատությունից տարբերելու կարողությունը, մեր կուսակցական կազմակերպություններից պահանջում է կուսակցական-քաղաքական դաստիարակության բարձր մակարդակ և մեծ զգայունություն:

Նոր ընտրությունների ժամանակ կարող է պատա-

հել, վոր թնամի տարրերը մեր թեկնածուները դեմ ազիտացիա մղելու փորձեր անեն: Մեր աշխատավորներին հարկ է լինում դժվարին բավականաչափ կամ պանիաներ մղել մթերման աշխատանքի, շինարարության և այլ զանազան ճակատամասերում, իսկ այդպիսի կամպանիաներն առանց վորոշ ճնշման չեն կատարվում: Այդ մտնում է բանվոր դասակարգի դիկտատուրայի հասկացողության մեջ: Այս ճնշումից մենք չենք հրաժարվում նաև այսուհետև և ծիծաղելի կլինեն հրաժարվել դրանից: Անշուշտ դեմադուգիա կստեղծվի այդ դժով մեր աշխատողների ամեն տեսակ թերություններն ուռցնելու ուղղությամբ: Խոսքը վերաբերում է մեր դյուրխորհուրդներին, շրջանային գործկոմների և այլ հիմնարկների կազմերին: Կուսակցական կազմակերպությունները պետք է կարողանան իրենց պաշտպանության տակ վերցնել այդ մարդկանց: Այդ չի կարելի աչքաթող անել:

Ութերորդ՝ անկուսակցականների հարցը: Շատ վնասակար ու վտանգավոր կլինեն, յեթե նոր ընտրությունների ժամանակ կրկնվեյին ընտրությունների հին պրակտիկայում տեղի ունեցած սխալները, — այն է՝ անուշադիր վերաբերմունքը դեպի անկուսակցականների թեկնածությունները, յերբ Խորհուրդներում կուսակցական ազդեցությունն ապահովելու նպատակով, անկուսակցական թեկնածությունները չեյին վայելում այն անհրաժեշտ ուշադրությունն ու ոժանդակությունը, վորոնք բղիտում են ղեկավարելու և մասսաների հետ կապ պահպանելու բոլշևիկյան ըմբռնման հիմունքներից: Նկատի ունեցեք, վոր մեր յերկրում կոմունիստները յերկու միլիոն են, իսկ անկուսակցականները «մի քիչ» ավելի յեն: Հետևաբար, յեթե

մենք ուղում ենք դիտավորել ընտրությունները, պետք է ուժեղացնենք մեր ազդեցությունը և մեր կապն անկուսակցականների հետ և ոժանդակենք, այլ վոչ թե հետ մղենք մասսաների վստահությունը վայելող անկուսակցական թեկնածությունները:

Մրանք են այն մի քանի հարցերը, վորոնք վերաբերում են ընտրությունների նախապատրաստությունների ղեկավարմանն ու կազմակերպմանը: Նրանք հերթի յեն դրվել վոչ թե հեռավոր հեռանկարների կարգով, այլ վորպես մարտական, միանգամայն անհետաձգելի ու կենսական խնդիր:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՈՐԳԱՆՆԵՐԻ ԸՆՏՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԽԱԽՏՈՒՄՆ ԱՆՀԱՄԱՏԵՂԵԼԻ ՅԵ ԲՈԼՇԵՎԻԶՄԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԻ ՇԵՏ

Ինչ է պահանջվում կուսակցությունից, վորպետի նա կարողանա անցնել նոր, մինչև վերջը դեմոկրատական ընտրությունների դրուխը: Վորոնք են այն դիտավոր պայմանները, վորոնք ապահովում են յերկրի քաղաքական կյանքում տեղի ունեցած շրջադարձի ղեկավարումը կուսակցության կողմից:

Գրա համար պահանջվում է, վորպետի կուսակցությունն ինքն անցկացնի հետևողական դեմոկրատական պրակտիկա, վորպետի նա ներկուսակցական կյանքում մինչև վերջը կիրառի դեմոկրատական ցենտրալիզմի հիմունքները, ինչպես այդ պահանջում է մեր կուսակցության կանոնադրությունը, վորպետի

կուսակցութիւնն ինքն ունենա անհրաժեշտ այնպիսի պայմաններ, վորով կուսակցութեան բոլոր որդաններն ընտրովի լինեն, վորպեսպէս կուսակցութեան ներսում լիակատար չափով դարդանա քննադատութիւնն ու ինքնաքննադատութիւնը, վորպեսպէս կուսակցական մասսայի հանդեպ կուսակցական որդանների ունեցած պատասխանատուութիւնը լիակատար լինի և ինքը, կուսակցական մասսան, լիովին ակտիվացած լինի:

Լենինիցմը սովորեցնում է, վոր բանվոր դասակարգի ակտիվութեան վերելքը, վորը ձգտում ենք մենք ձեռք բերել, խորհրդային դեմոկրատիզմը մինչև վերջը կիրառելու կապակցութեամբ, լուրջ և մեծ դործ է: Բանվոր դասակարգի ակտիվութիւնը բարձրացնելու համար ամենից առաջ հարկավոր է ակտիվացնել իրեն՝ կուսակցութեանը: Հարկավոր է, վոր ինքը կուսակցութիւնը հաստատապես ու միճուարք վտոք դնի ներկուսակցական դեմոկրատիայի ուղին, վոր մեր կազմակերպութիւնները մեր շինարարութեան հարցերի քննարկմանը ներգրավեն կուսակցութեան այն լայն մասսաներին, վորոնք կերտում են մեր կուսակցութեան բախտը: Առանց դրան ակելորդ է խոսել բանվոր դասակարգի ակտիվացման մասին: Այդ է սովորեցնում մեզ ընկեր Ստալինը:

Կարելի՞ յե արդյոք ասել, վոր մեր բոլոր կուսակցական կազմակերպութիւններն արդեն պատրաստ են կատարելու այդ պայմանները և թե նրանք արդեն վերակառուցվել են դեմոկրատական ձևով:

Դժբախտարար, լիակատար համոզվածութեամբ չի կարելի ասել այդ:

Վորոնք են այն փաստերը, վորոնք վկայում են,

թե այդ չի կարելի լիակատար համոզվածութեամբ ասել:

Դրա մասին է խոսում կուսակցութեան կանոնադրութիւնը և ներկուսակցական դեմոկրատիզմի հիմունքները խախտելու պրակտիկան վորոշ կազմակերպութիւններում:

Վորոնք են այդ խախտումները:

Ինչպես հայտնի յե, կուսակցութեան կանոնադրութիւնը թելադրում է սկզբնական կազմակերպութիւնների կոմիտեների ընտրութիւնները կատարել տարին մի անգամ, քաղաքային ու շրջանային կոմիտեներինը՝ տարին մի անգամ, մարզային, յերկրային կոմիտեներինը ն աղային կոմիտեներին կենտրոնական կոմիտեներինը՝ մեկ և կես տարին մի անգամ: Այդպես է ասում կանոնադրութիւնը:

Յեթե դիմենք պրակտիկային, ապա փաստերը խոսում են այն մասին, վոր կանոնադրութեան այդ պահանջը մեզ մոտ խախտված է մի շարք կազմակերպութիւններում: Վերջին յերկու-յերեք տարում մարզային, յերկրային կոմիտեների և աղային կոմիտեների կենտրոններին ընտրութիւնները կատարվել են միմիայն այն կազմակերպութիւններում, վորոնք առաջին անգամն են ստեղծվել նոր մարզեր կազմվելու կապակցութեամբ (Կալինինի, Կրասնոյարսկի, Ոմսկի, կապակցութեամբ (Կալինինի, Կրասնոյարսկի, Ոմսկի, Որենբուրգի և Յարոսլավլի կազմակերպութիւնները): Մեր մարզային, յերկրային կոմիտեների և աղային կոմիտեներին կենտրոններին, քաղկոմներին, շրջկոմներին և սկզբնական կուսկոմիտեներին մեծ մասը զոյութիւն ունի կուսակցութեան XVII համադրումարի ժամանակաշրջանից, այսինքն այն ժամանակաշրջանից, յերբ տեղի ունեցան կուսորդանների ընտրութիւնները:

37953-62
(20056)

ընդհանուր կամպանիա: Այդ դրուժյունից, ինչպես արդեն ասաւք, բացառուելոյն են կաղմում նոր յերկիրներն ու մարդերը, ինչպես և առանձին շրջանային ու քաղաքային կաղմակերպութիւններ, զլիսավորպես կուսակցական աշխատանքում տեղի ունեցած ձախողումների կապակցութեամբ:

Նշանակում է՝ մեր կուսակցութեան որենքները խախտված են, թեպետ մենք յերզվում ենք կանոնադրութեամբ, անգիր ենք անում կանոնադրութիւնը խմբակներում, կուսփաստաթղթերի ստուգման ու փոխանակման ժամանակ կուսակցութեան անդամներից պահանջել ենք դիտենալ կանոնադրութիւնը: Ստուգումից պարզվում է, վոր մենք ինքներս անթույլատրելի կերպով լիբերալ վերաբերմունք ենք ցույց տալիս մեր սեփական կուսակցական որենքներին:

Այնուհետեւ, մեր կուսակցութեան կանոնադրութիւնը պահանջում է կուսակցութեան բոլոր ղեկավար որդանների ընտրականութիւնը վերևից մինչև ներքև: Այդ է պահանջում մեր կուսակցութեան կաղմակերպական կառուցման հիմնական սկզբունքը՝ դեմոկրատական ցենտրալիզմի սկզբունքը:

Կուսակցութեան կանոնադրութեան § 18-ն ասում է, վոր «Կուսակցութեան կաղմակերպական կառուցվածքի ղեկավար սկզբունքը դեմոկրատական ցենտրալիզմն է, վորը նշանակում է՝

ա) կուսակցութեան բոլոր ղեկավար որդանները ընտրականութիւնը վերևից մինչև ներքև.

բ) կուսակցական որդանների պարբերական հաշվետուութիւնն իրենց կուսակցական կաղմակերպութիւնների առջև.

գ) կուսակցական խիստ կարգադատութիւն և

փոքրամասնութեան յենթարկվելը մեծամասնութեանը.

դ) բարձրագույն որդանների վորոշումների անպայման պարտադիր լինելն ստորին որդանների և կուսակցութեան բոլոր անդամների համար»:

Մեր կուսակցութեան այդ հիմնական կաղմակերպական սկզբունքը մի շարք կաղմակերպութիւններում խախտված է: Պլենումի անդամներին, հալանորեն, արդեն հայտնի յե, թե մեր կուսակցական գործի համար ինչպիսի վնասակար հետեանքների հասցրեց կուսակցութեան կանոնադրութեան խախտման պրակտիկան Կիեվի, Ազով-Սևծովյան և այլ կաղմակերպութիւններում, վորտեղ կանոնադրութեան մոռացումը՝ ընտրականութիւնից ղեպի կուսակցական աշխատանքի աղաղակող թափթփվածութիւնը շեղվելու իմաստով՝ հենց նպաստեց թշնամական տարրերի սոցիալմանը կուսակցական ղեկավար որդանների մեջ:

Ընտրականութեան ասպարեզում մեր կուսակցութեան կանոնադրութեան այդպիսի ամենալուրջ խախտում էր հանդիսանում վորչնչով չարգարացվող այն տարածված պրակտիկան, յերբ զանազան ղեկավար աշխատողներին կոոպտացիայի յեն յենթարկում վորպես կուսակցական կոմիտեների, շրջկամների, քաղկոմների, մարդկոմների, յերկրկոմների և ազդային կոմկուսակցութիւնների Կենտկոմների պլենումների անդամ:

Համկ(բ)Կ Կենտկոմի տրամադրութեան տակ յեղած տվյալներն ասում են, վոր կոոպտացիայի վնասակար պրակտիկան արմատացել և ավելի խորն է դնացել: Կոոպտացիայի պրակտիկան խախտում է կուսակցութեան անդամների որինական իրավունքը՝ մասնակցելու իրենց ղեկավար որդանների ընտրութիւններին:

բին: Չե՞ վոր կոտպտացիայի ժամանակ կուսակցութեան անդամները զրկվում են ընտրութուններին մասնակցելու հնարավորութունից, վոչ-պիտանի թեկնածուներին մերժելու հնարավորութունից, նրանց կարծիքն առհասարակ չեն հարցնում, վորովհետև կոտպտացիան կատարվում է սլենումում:

Կոտպտացիան կիրառվում է չափազանց լայն կերպով: Այդ մի արատ է, վորով տառապում են մի ամբողջ շարք կազմակերպություններ:

Մարզկոմներում, յերկրկոմներում, տղզային կոմ-կուսակցությունների կենտկոմներում վորպես սլենումների անդամ կոտպտացիայի յենթարկվածները կազմում են 11,6 տոկոս: Այս միջին թիվն է: Առանձին կազմակերպություններում կոտպտացիայի յենթարկվածների տոկոսը հասնում է մինչև 22,8%-ի (Կրեվլի կազմակերպություն) և նույնիսկ մինչև 26,2 տոկոսի (Բելոռուսիա), այսինքն՝ սլենումի քառորդ մասից ավելին կոտպտացիայի յենթարկվածներ են:

Շրջկոմների և քաղկոմների կազմի մեջ կոտպտացիայի յենթարկվածներ կան—Մոսկվայի կազմակերպության մեջ՝ 17 տոկոս, Լենինգրադի—17,2 տոկոս, Սզով-Սևծովյան—17,5 տոկոս, Դնեպրոպետրովսկի—26,7 տոկոս, Բելոռուսիայի—28,9 տոկոս, Վարոնեժի—29,8 տոկոս, Հայկական—30 տոկոս, այսինքն՝ համարյա մեկ յերրորդ մասը կոտպտացիայի յենթարկվածներ են:

Մարզային կազմակերպություններում շրջկոմների ու քաղկոմների բյուրոների կազմի մեջ կոտպտացիայի յենթարկվածների տոկոսը միջին հաշվով տասանվում է ընտրվածների 14-ից մինչև 59 տոկոսի միջև: Արեմբոյան մարզում, Հայաստանում, Իվանովյան ու

Կարելիայի կազմակերպություններում շրջկոմների ու քաղկոմների բյուրոների անդամների կեսից ավելին կոտպտացիայի յենթարկվածներ են: Այստեղ արդեն գլխի չես հանի, թե ինչ է մնացել որինական կազմից, վորն իր սկիզբն առնում է ընտրություններից:

Կոտպտացիայի թափն այնտեղ է հասնում, վոր, որինակ, Կրեվլի մարզկոմի սլենումում 1934 թվականի հոկտեմբերի 19-ի սլենումի կազմի մեջ կոտպտացիայի յեն յենթարկել միանգամից 14 հոդի, և այդ թվում Աշրաֆյանին, Չենիսին, Սենչենկոյին, Տոդերին և ուրիշներին, վորոնք ներկայումս մերկացված են վորպես կուսակցության թշնամիներ:

Խարկովում, կուսակցության քաղկոմում, քաղաքային կուսակցական IV կոնֆերենցիայում ընտրված՝ քաղկոմի 158 անդամներից և 34 թեկնածուներից մնացել են միայն 59 հոդի: Այդ կազմը չի կարելի անլանել որինական, վորովհետև մնացել է ընտրվածներից միայն մեկ յերրորդ մասը: Իսկ վերջին կուսակցական կոնֆերենցիայից հետո անցած ժամանակամիջոցում քաղկոմի կազմի մեջ կոտպտացիայի յեն յենթարկվել 61 հոդի, ըստվորում քաղկոմի բյուրոն, բացառությամբ մեկ ընկերոջ, ամբողջապես կազմված է կոտպտացիայի յենթարկվածներից:

Չե՞ հայտնի յե, թե կուսակցական կազմակերպության մեջ դործերի ինչպիսի վիճակի հասցրեց Խարկովում դոյություն ունեցող այս դրությունը:

Յեթե դառնանք կուսակցության առանձին շրջանային կոմիտեներին, ապա, անշուշտ, դուք ինքներդ ել բավականաչափ ընդարձակ նյութ կունենաք ձեր արամադրության տակ կոտպտացիայի վերաբերյալ: Յես կարծում եմ, վոր մենք ունենք մեկ տասնյակից

ավելի շրջկոմներ, վորտեղ շրջկոմի անդամները մեծամասնութիւնն ընտրվածներ չեն, այլ կոոպտացիայի յենթարկվածներ: Որինակ՝ Մարտ-Արխանգելսկի շրջանում (Կուրսկի մարզ) 23 հոգուց 18-ը կոոպտացիայի յենթարկվածներ են, Մցենսկի շրջանում (Կուրսկի մարզ) 26 հոգուց կոոպտացիայի յենթարկվածներ են 22-ը, Գոմելի քաղկոմում (Բելոռուսիա) 52 հոգուց կոոպտացիայի յենթարկվածներ են 40-ը, Որանիեն-բումբի շրջկոմում (Լենինգրադի մարզ) 22 հոգուց կոոպտացիայի յենթարկվածներ են 15-ը, Ուստյու-ժենսկի շրջանում (նույն այդ մարզի) 12 հոգուց կոոպտացիայի յենթարկվածներ են 11-ը և այլն:

Առանձին քաղկոմները ու շրջկոմները բյուրոների կազմի մեջ կոոպտացիայի պրակտիկան կիրառվում են նույնպես լայնորեն: Ուլյանովսկի քաղաքային կոմիտեյում բյուրոյի 12 անդամներից 11-ը կոոպտացիայի յենթարկվածներ են: Շչուչանսկի շրջանային կոմիտեյի (Չելյաբինսկի մարզ) բյուրոյի բոլոր անդամները կոոպտացիայի յենթարկվածներ են: Սեմիպալատինսկի շրջկոմի (Արևելյան Ղաղախտանի՞ մարզ) բյուրոյի բոլոր անդամները կոոպտացիայի յենթարկվածներ են: Արեստովսկի քաղկոմի (Սվերդլովսկի մարզ) բյուրոյի բոլոր անդամները կոոպտացիայի յենթարկվածներ են և այլն:

Կոոպտացիայի պրակտիկան այնտեղ են հասել, վոր յերբեմն կոոպտացիայի յենթարկում կամ թե պէնումի կազմից հեռացնում են փոքրամասնութիւնը, այսինքն՝ որինական քվորումի մասին այստեղ վոչ մի խոսք լինել չի կարող: Այդ ցույց է տալիս, վոր քվորումի հասկացողութիւնը մի ամբողջ շարք տեղերում ջնջվել է, կորսվել: Որինակ, Սարկով քաղաքի Լենին-

նյան ռայոնում 1936 թվականի ապրիլի 4-ին ռայոնի պլենում է հրավիրվում՝ ակտիվի մասնակցութեամբ, վորտեղ հարց է դրվում ռայոնական կոմիտեյի կազմից մի ամբողջ շարք մարդկանց հեռացնելու մասին: Չնայած վոր բովանդակաբար ժամանակ էր անցել Կենտկոմի այն հայանի վորոշումից հետո, վոր ակտիվի ժողովները պետք է տեղի ունենան պլենումներից անձատ, այնուամենայնիվ, ռայոնական կոմիտեյի պլենումը դումարվում է ակտիվի նիստի հետ միասին: Ինչի՞ համար էր հարկավոր այդ: Վարդահանսկի պլենումի կազմում ընտրովի անդամները «պակասում էին»: Քաղկոմի անդամներից ներկա էին 10 թե 11 հոգի, սակայն պլենումն իր կազմից հանեց 12 հոգու: 10 հոգին կուլ տվին տասնել լ'ու հոգու (ծրծաղ):

Ընկերներն, ըստ յերևութին, մոռացել են, վոր նույնիակ կուսակցութեան անլեզալ դեպքում շրջանում, յերբ կոոպտացիան բլխում էր անհրաժեշտութիւնից, այն դրվում էր մի ամբողջ շարք սահմանափակող պայմանների մեջ:

Այդ դեռ քիչ է, վոր պլենումներն են կոոպտացիայի յենթարկում. կան կազմակերպութիւններ, վորոնք դնում են ավելի հեռուն: Որինակ, Կիրովյան մարզի Տոմիսկի շրջկոմի պլենումը վորոշում էր կայացրել, վորի համաձայն բյուրոյի նոր կազմին հանձնարարվում էր կոոպտացիա կատարել շրջկոմի անդամների կազմի մեջ: Պլենումի այդ վորոշման հիման վրա շրջկոմի բյուրոն կոոպտացիայի յենթարկել 7 հոգու և կոոպտացիան պլենումում հաստատել միայն 5 ամսից հետո, ըստվորում շրջկոմի այդ 7 անդամները հաստատման ժամանակ ներկա յեն յեղել շրջ-

կամի պլենումի՝ որինական կերպով ընտրված միայն 6 անդամ :

Ընտրականութունը խախտելու և այն կոոպտացիայով փոխարինելու պրակտիկան ընդգրկել և չափազանց շատ թվով դեկավար կազմակերպություններ, իսկ վերջիններին թողալովության պայմաններում նույն ճանապարհով գնացել են նաև սկզբնական կուսակցական կազմակերպությունները : Մեզ մոտ, Լենինգրադում, որինակ, Կանոններսի գործարանի կուսակցական կոմիտեն ընտրված է յեղել մինչև XVII համագումարը և 3 տարվա ընթացքում, այն ժամանակ, յերբ կուսակցական կոմիտեյի կազմը 7 հոգի յեր, կոոպտացիայի յեն յենթարկվել 22 հոգի, այսինքն՝ կուսակցական կոմիտեն յերեք անգամ փոխել է իր կազմն առանց նորմալ ընտրությունների :

Կիրովյան գործարանում ընտրվածների կազմից մնացել են 3 հոգի, իսկ մնացածները բոլորը կոոպտացիայի յենթարկվածներ են :

Ժգանովի անվան գործարանի կուսակցական կոմիտեյում տարբեր ժամանակներում կոոպտացիայի յեն յենթարկվել 31 մարդ :

Այն կապակցությամբ, վոր ընտրությունների ժամկետների խախտումը և կոոպտացիան մեզ մոտ տարածված յերևույթ են դարձել, մի շարք կազմակերպություններում մոռացել են, թե ում են ընտրած յեղել : Հենց դրա հիման վրա կարող եյին ստացվել այնպիսի փաստեր, վորոնց մասին դուք յերեկ կարդացիք «Պրավդա»-յում, յերբ Ողեսայում կորցրած են յեղել կուսակցության մարզային կոմիտեյի անդամ ընկեր Ուէյնիկովին, և նրա մասին հիշել են յերկու տարուց հետո, յերբ նա անհանգստացած այն բանից,

վոր իրեն վաչ վաք չի հիշում և չի կանչում, ինքն և ներկայացել մարզային կոմիտե :

Լենինգրադի մարզում, Բորովիչիում՝ «Կրամնի Կերամիկ» գործարանի կուսակազմակերպության մեջ, 1937 թվականի հունվարի 4-ին դրված է յեղել կուսակցական կոմիտեյի լրացուցիչ ընտրությունների հարցը : Կարգում եմ ըստ արձանագրության. «Կուսակցական կոմիտեյի քարտուղար ընկ. Ռոզիտնովն ինֆորմացիա յե տալիս կուսկոմիտեյի կազմը «դեկումբենալ կերպով ճշտելու» վերաբերյալ կուսակցական ժողովի կողմից իրեն տրված հանձնարարությունը կատարելու մասին : Նա հայտնեց, վոր կուսկոմիտեյում յեղած փաստաթղթերի համաձայն, կուսկոմիտեյի անդամներ են հանդիսանում Սվլոդերսկին, Կուզնեցովան, Դանիլովը և Ռոզիտնովը : Կուսկոմիտեյի ցուցակի մեջ կան, բայց փաստաթղթերով չեն հաստատում Գրոմովան, Սոկոլովը, Կալինինը : Վորոշեցին — պարզություն մտցնել կուսկոմիտեյի կազմի մեջ և լրացուցիչ կերպով նրա կազմում ընտրել աշխատունակ ընկերների» :

Ի միջի այլոց, հենց ժողովում կուսակցական կոմիտեյի յերկու անդամ, վորոնց համարում եյին օրինականորեն ընտրված, կտրականապես հրաժարվում եյին այդ բանից, նրանց ջերմորեն համոզում եյին : Կուսկոմիտեյի քարտուղարը հետո պատմում եր կուսկոմիտեյի անդամներին «վորոնելու» վերաբերյալ իրեն տրված հանձնարարությունը կատարելու դժվարությունների մասին. «Ո՛Ք, փնտռեցի, փնտռեցի կուսկոմիտեյի անդամներին, հաղիվ գտա նրանց» :

Այսպես է դրությունը կուսակցական օրգանների ընտրականության վերաբերյալ մեր կուսակցության

որենքները կուպիտալ խախտման և ընտրականութունը կոռուպտացիայի պրակտիկայով փոխարինելու ասպարեզում, մի պրակտիկա, վորն անհամապատասխան է յի փեր կուսակցութեան վոզու և տրադիցիաները հետ:

ՆԵՐԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԴԵՄՈԿՐԱՏԻԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻ ԱՆԽԱՒՏ ՈՐԵՆՔՆ Ե

Իրենց՝ ընտրութունները պրակտիկայի մասին: Ընտրութունների մեխանիկան մեղ մոտ հաճախ այնպես և կառուցված, վոր կուսակցութեան անդամները գրկված են լինում թեկնածութունների վերաբերյալ ազատ կերպով արտահայտվելու, անընդունելի թեկնածուներին քննադատելու և մերժելու իրավունքն ողտադործելու հնարավորութունից: Ընտրութունների կազմակերպումն ուղղված է վոչ թե այն բանին, վոր աստիճանովի յուրաքանչյուր թեկնածութունը կուսակցական մասսայի կողմից ստուգելու իսկական հնարավորութունը, այլ այն բանին, վոր վորքան հնարավոր է շուտ, ալելի հասարակ ձևով անցկացվեն ընտրութունները և ազատվեն այս կամ այն թեկնածութունի վերաբերյալ կուսակցական մասսաների ձանձրացուցիչ քննադատութունից: Մեղ մոտ սովորաբար դրութունն այսպես է լինում. կուսակցական կոմիտեյի քարտուղարը կոնֆերենցիայից միքանի որ առաջ իր ծոցատետրի անկյունում ինչ-վոր մի տեղ թեկնածուները նախնական նշում է կատարում: Այնուհետև հրովրվում է քարտուղարների խորհրդակցութուն, վոր-

տեղ ձևակերպվում է ցուցակը: Այնուհետև թեկնածուների քննարկումն անցնում է «սինի կոնվերախ», ինչպես մեղ մոտ անվանում են սենյուրեն-կոնվենտը, և պատվիրակութունների խորհրդակցութեանը: Թեկնածութունների քննարկութունն այսպիսով սպասվում է զանազան փակ նախնական խորհրդակցութուններում «ընտանեկան» կարգով, առանց առանձին «գլխացականքի»: Միանգամայն պարզ է, վոր յեթե քարտուղարների և պատվիրակութունների խորհրդակցութունները հարցը կանխորոշել են, ապա չափից դուրս դժվար է մի վորեւե թեկնածութուն մերժել ընդհանուր ժողովում կամ կոնֆերենցիայում: Կոնֆերենցիաներում թեկնածութունների շուրջը մտքերի փոխանակութուն, իրրե կանոն, չի բացվում, քվեարկութունը կատարվում է ցուցակով և վոչ անհատապես, և այդպիսով ընտրական պրոցեդուրան վերածվում է հասարակ ձևականութեան: Կոնֆերենցիաներում արագութեան կուրս է վերցվում: Նախազահ նստեցնում են այնպիսի մարդու, վորը թեկնուր վեր քաչած՝ ընտրութունները ցուցակով «պտտեցնում է» մի քան ընտրում: Այնտեղ ստացվում է նաև լիակատար միակամութեան ցուցադրում և առարկութունների համար ել ըստ ելութեան հնարավորութուն չկա: Փոխանակ մարդկանց հնարավորութուն տալու հենց կոնֆերենցիայում մասնակցելու քննարկմանը, հնարավորութուն բաց անելու առաջադրված թեկնածութունների լայն քննադատութեան և մերժման համար, ամբողջ դործը հանդեցվում է նեղ կազմակերպական «տեխնիկայի», վորը հետապնդում է մեկ նպատակ՝ ցանկապատվել կուսակցական մասսաները քննադատութունից:

Մյուսպիսի պրակտիկան անհամառոտեղիքի յե մեր կուսակցութեան վերջու և արագիցիաների հետ և այն խնդիրների հետ, վորոնք կանգնած են մեր առջև: Դա կուսակցութեան անդամի որինական իրավունքների քողարկված խախտումն և հանդիսանում, կուսակցական դեմոկրատիայի խախտում:

Կոոպտացիայի մասին յեա կցանկանայի անել ևս մեկ դիտողութուն: Յեա ցանկանում և՛ մասնանշել մեր կուսակցութեան Կենտրոնական Կոմիտեյի փորձը: Յեթե տեղական աշխատողներն ավելի լավ սովորեցին Կենտրոնական Կոմիտեյից, մենք թույլ չեյինք տա կոոպտացիայի այդպիսի սանձարձակութուն, վորը տեղի յե ունեցել մի շարք կադմակերպութուններում: Չե՞ վոր Կենտրոնական Կոմիտեն իր գոյութեան ընթացքում վոչ մի անդամի ու թեկնածուի կոոպտացիայի չի յենթարկել Կենտկոմի կազմի մեջ: Կենտրոնական Կոմիտեյում այդպիսի պրակտիկա գոյութուն չունի:

Ներկուսակցական դեմոկրատիզմի հիմունքների պահպանման գործում մյուս լուրջ թերութեանը կուսակցական դեկալարների, կուսակցական կոմիտեների քարտուղարների լայնորեն տարածված նշանակման սխտեմն է: Անհրաժեշտ է այդ պրակտիկան փոխել այն ուղղութեամբ, վոր յեթե կուսակցական կոմիտեն նկատի ունի փոփոխութուն կատարել ստորագաս կադմակերպութեան կուսակցական դեկալարութեան կազմի մեջ, ապա նա թեկնածութունը նշելով, պարտավոր է նախքան այն վերագաս կուսակցական ինստրանցիայի հաստատութեանը ներկայացնելը քննութեան գնել այն կադմակերպութեան առաջ, ուր նախատեսվում է ուղարկել քարտուղարին, և դրանից հետո

միայն դիմել վերագաս կադմակերպութեանը՝ սանկցիտ ստանալու համար:

Մենք կուսակցական կոմիտեների չիչ քարտուղարներ չունենք, վորոնք ընտրված չեն կուսակցական կոմիտեյի կազմի մեջ: Յեա այստեղ կարող էյի հիշտակել միքանի տասնյակ մարդկանց անուններ, վորոնք, կուսկոմիտեների քարտուղարներ լինելով, ընտրված չեն կուսկոմիտեների կազմի մեջ: Ստանում են նշանակումը, ստանում են ուղեգիրը, դալիս են և միանդամից նստում աշխատանքի, իսկ հին քարտուղարն, իրրե կանոն, հաշիվ չի տալիս: Մեզ մոտ ուժեղ կերպով դարգացած են «ինքնահաշիվութունները», բայց կուսակցական կոմիտեների հաշիվութունը կուսակցական մասսաների առջև դարգացած է բացահայտորեն անբավարար կերպով:

Ինքնահաշիվութունների վերաբերյալ: Այն ձևով, ինչպես մեզ մոտ տեղի յեն ունենում կոմսունիտների ինքնահաշիվութունները, դրանք բյուրոկրատական ծաղր են հանդիսանում կուսակցութեան անդամների նկատմամբ: Մեծ մասամբ ինքնահաշիվութունները կապված են կոմունիստի անձնական կյանքի մեջ, ընտանեկան կյանքի մեջ պեղումներ կատարելու հետ, բայց բնավ վոչ մասսաների մեջ նրա ավանդարդային դերն ու աշխատանքը հայտնաբերելու հետ: Ինչի՞ յեն հանգում ինքնահաշիվութունները: Մյու մասին վկայում են վորոչ փաստեր: Որենբուրգի մարդի Մատվեյեյի շրջանի Չերժինսկու անվան կուստեսուցութեան կուսակցական կադմակերպութունը բում է կոմունիստ Սիդորովի ինքնահաշիվութունը. «Թերթեր չի կարգում և դուրս չի դրում: Կնոջ հետ, վոչինչ, լավ է յուրա դնում, յերեխաների հետ

նույնպէս... Հաշիւ առնել, վոր Սիդորովը բալարար չափով չի դաստիարակում իր ընտանիքին»: Այս տիպիկ ինքնահաշիւետւություն է:

Նույն այդ կազմակերպութիւնը կուսակցութեան անդամ Մալինի ինքնահաշիւետւութեան առթիւ, վորը ծեծելիս է լինում իր կնոջը, արձանագրել է. «Այլեւ ընտանեկան հիմարութիւններ թույլ չտալ: Ամենակարճ ժամկետում կանոնաւորել ընտանեկան հարաբերութիւնները»: (Ընդհանուր ծիծաղ):

Ղազարիստանում, Ամոսովի անվան խորհրդակցութեան մեջ լսում են կոմունիստ Մալիրովի ինքնահաշիւետւութիւնը: Ընդունվում է կարճ ու կարուկ մի վերոջում. «Լսեցին—Մալիրովի ինքնահաշիւետւութիւնը: Վորոշեցին—Մալիրովին ձերբակալել»: (Ընդհանուր ծիծաղ):

Ձայներ—Ինչի՞ համար:

Ժգանով—Այստեղ ուրիշ հարց է ծաղում. կուսակցական կազմակերպութիւնն իրավունք ունի՞ արդե՞ք ձերբակալելու իր անդամներին. մարդը հաշիւ ստով իր գլխին ոյի՞ն է բերել:

Եստ կուսակցական կազմակերպութիւններում նվազեցված է պլենումների, վորպէս կոլեկտիվ ղեկավարման որդանների, գերը: Պլենումի նիստեր դումարվում են հազվադեպ, ավելի շատ հանդիսավոր կամ ընդհանուր հարցեր քննարկելու համար. տեղական աշխատանքի հարցեր հազվադեպ են դրվում: Ընտրութիւնների վերաբերյալ հարցերը և այլ հարցեր, ինչպէս յետ արդեն ասացի, քննարկվում և մճուվում են անհրաժեշտ քվորումի բացակայութեամբ:

Գործու մարդի Վաչակի շրջիմը 1936 թվականի ընթացքում չի հրավիրել վոչ մի պլենում: Ինեպրո-

պետրովսկի մարդի Վեսելովսկի շրջանում 10 ամսվա ընթացքում վոչ մի պլենում չի դումարվել: Չեչինսկի շրջանում, Թաթարիայում և Թաթարիայի մի շարք այլ շրջիմներում 1936 թվականին 7—8 ամսվա ընթացքում չի դումարվել վոչ մի պլենում: Ել ո՞ւր է այստեղ կոլեկտիվ ղեկավարութիւնը:

Մեր ընտրական կազմակերպութիւնների գերի նվազեցման դժով նույնպիսի թերութիւններ կան նաև սկզբնական կուսակցական կազմակերպութիւններում:

Բանաձևի նախագծի մեջ ցուցում կա այն մասին, վոր մենք պետք է ապահովենք այնպիսի դրութիւն, վորի ժամանակ սկզբնական կուսակազմակերպութիւններում ապահովված լինի կուսկոմիտեներն ընդհանուր պործարանային ժողովներում ընտրելու կարգի խիստ պահպանումը, թույլ չտալով, վոր ընդհանուր ժողովները փոխարինվեն կոնֆերենցիաներով: Այստեղ ել հենց մատնանշվում է մի շարք սկզբնական կուսկազմակերպութիւններում դրութիւն ունեցող այն պրակտիկան լիկվիդացիայի յենթարկելու անհրաժեշտութիւնը, յերբ փաստորեն վերացվում են ընդհանուր ժողովները և վերջիններս փոխարինվում են ցեխային ժողովներով ու կոնֆերենցիաներով:

Պատկերացրեք ձեզ դրութիւնը խոշոր պործարանում, վորտեղ կան կուսակցութեան 1000—1500 անդամ: Փոխանակ կուսակցական կոմիտեի ընտրութիւնների համար հրավիրելու ընդհանուր պործարանային կուսակցական ժողով, կուսակցութեան յերեք անդամից մեկ պատգամավորի նորմայով հրավիրում են պործարանային կոնֆերենցիա, դրանով իսկ ընդհանուր պործարանային կուսակցական ժողովը փոխարինում կոնֆերենցիայով և ընտրութիւններ կա-

աարամ. առինքն՝ ըստ ելության, յերեք հազուց յերկուսին զրկում են ընտրություններին մասնակցելու հնարավորությունից: Թուլյատրելի՞ յե արդյոք այդ: Պարզ է, վոր վուչ մի դեպքում թուլյատրելի չի:

Ընդհանուր ժողովների դերը նվազեցված է: Մի շարք կազմակերպություններում ընդհանուր կուսակցական ժողովները գումարվում են հազվադեպ, տեղական կուսակցական կյանքի հարցերով քիչ են զբաղվում:

Ներկուսակցական դեմոկրատիզմի հիմունքները խախտումներն անդրադառնում են նաև կուսակցական ժողովների նախապատրաստման վրա, յերբ կուսակցության անդամները նախապես չզիտեն, թե ինչ հարցեր են ջննարկվելու:

Կուսակցական ժողովների բանաձևերը պատրաստելու մասին: Հաճախ կուսակցական ժողովներում այս կամ այն հարցի վերաբերյալ բանաձևը մտցվում է վաղորոք կամ խզրզվում այդ գործի վարչականների կողմից հենց ժողովի ժամանակ, առանց հաշվի առնելու, թե ինչի մասին է խոսվում մտքերի փոխանակության ընթացքում: Մեզ մոտ ընդունված է հետևյալ ձևակերպումը. մշակել վորոշման նախադիժ «մտքերի փոխանակության հիման վրա», իսկ գործնականում այդ «մտքերի փոխանակությունը» հենց հաշվի չի առնվում:

Դա կուսակցության անդամների որինաիտան արևական իրավունքները մեծադույն չափով չհարգելու արտահայտություն է:

Մեզ մոտ մարդիկ անկարգ ու անբարեխիղճ կերպով անիութորեն են վերաբերվում կուսակցական փաստաթղթերին ու վորոշումներին: Մենք բուլբու են

պետք է կուսակցական փաստաթղթերին վերաբերվելու դաս վերցնենք Կենտրոնական Կոմիտեից: Եկե այժմ մենք բարձրացրել ենք կուսակցական ամսի դերը և հարդանքը դեպի այն, ապա այդ չի կարելի ասել մեր մյուս շատ կուսակցական փաստաթղթերի մասին: Ինչպի՞ս են կազմվում, կատարվում, պահպանվում նրանք: Անիուլթ կերպով: Մենք պետք է Կենտրոնական Կոմիտեից սովորենք բացառիկ ճշգրտություն, հոդատարություն և ճշտապահություն ցուցաբերել յուրաքանչյուր կուսակցական փաստաթղթի նկատմամբ: Այդ տեսակետից մեզ մոտ տեղերում կազմակերպական շատ թափթիվածություն, անիութություն կա:

Որինակ՝ բնավ սակավ կարևոր չի այն հարցը, թե կուսակցական կոմիտեի բյուրոյի անդամները նխատում քննարկելու համար նյութեր ստացել են արդյոք, թե վուչ, դրանք մի օր առաջ են ստացել, թե դրանք բաժանվում են հենց նիստում: Դա ևս ներկուսակցական դեմոկրատիան ապահովելու հարց է:

Այդ հարցերը մանրունք են թվում, բայց վերջին հաշվով նրանք վնասում են մեզ, քանի վոր խանդարում են ակտիվի աճմանը և նրա համար դժվարացնում են կուսակցության կյանքին ակտիվ ու ինքնուրույն կերպով մասնակցելու հնարավորությունը: Այդ կապակցությամբ զարդանում են թե՛ հրամանատարություն անելը, թե՛ ամեն տեսակ այլ գործեր:

Յես կուղեյի բերել կուղեյով դեկալարման օկրդբունքները խախտելու որինակներից մեկն ևս: Մոտքը վերաբերում է այսպես կոչված «յեռանկյունիներին»: Կուսկոմի քարտուղարից, ձեռնարկության կամ հիմնարկի դեկալարից և տեղական օրոֆկադակերպու-

Քյան նախագահից բաղկացած «յեռանկյունու» անվան տակ մեզ մոտ մի շարք կազմակերպութիւններում, նորմալ ընտրական որդաններից բացի (կուսկոմն ու դործարանային կոմիտեն), գոյութիւն ունի պաշտոնապէս ու կանոնաւոր կերպով դործող, վոչ մի կուսակցական ու խորհրդային որենքով չնախատեսուած մի յուրահատուկ կազմակերպութիւն: Նա հավաքվում է, վորոշումներ է կայացնում, դիրեկտիւներ է տալիս ի կատարումն և այլն: Կոլեկտիվ ղեկավարման տեսակետից, կուսակցական, տնտեսական ու պրոֆմիութենական կազմակերպութիւնների ճիշտ փոխհարաբերութիւնների տեսակետից, յեռանկյունին ներկայացնում է միանգամայն անթույլատրելի ձև: Դա ընտանեկանութիւն է, խոսքը մեկ անել է, վորպեսզի ավելի դժվար լինի քննադատել: Յեւ յեթե այդ յերեքը համաձայնութիւն են հանդէլ, փորձի՛ր, դնա՛, քննադատի՛ր նրանց: Այդ ղիմազուրկ է անում պրոֆմիութենական և կուսակցական կազմակերպութիւնը, զինաթափ է անում տնտեսական ղեկավարութիւն թերութիւնների դեմ մղվող պայքարում, իսկ մյուս կողմից՝ զինաթափ է անում հենց տնտեսավարին իրեն, վորովհետև յեռանկյունին ներկայացնում է կառավարման ինչ-վոր կոլեկտիւ որդանի նման մի բան, մինչդեռ մեր տնտեսական ղեկավարութիւնը կառուցված է բոլորովին այլ կերպ:

Յեռանկյունիները ներկայացնում են կոլեկտիվ ղեկավարութիւնն պարողիան, ծաղրանկարը, սուրբողատոր: Ինչի՞ յե հանգում այդ: Ահա մեզ մոտ, Լեւինգրադում, Կալինինի անվան դործարանում, կոմունիստին վտարեցին կուսակցութիւնից այն բանի համար, վոր նա քննադատել էր ստախանովյան շարժման

այսպէ ղեկավարումը դործարանային վարչութիւն կողմից, թայն բանի համար, վոր նա մատնացույց էր արել ղեկավարման թերութիւնները: Նրան դասեցին ազմկարարների շարքը: Մենք վերականգնեցինք կուսակցութիւնն անդամի նրա իրավունքները, պատժեցինք նրանց, օվքեր ամենապորինի ու կոպիտ ձևով ելին վարիւլ նրա հետ: Բայց այդ վաստն ինքնաբերական հնարաւոր դարձաւ շնորհիւ յեռանկյունու գոյութիւն, վորը նախապէս համաձայնութիւն էր հանդէլ: Դիրեկտորն այնտեղ դալիս ու ասում է՝ վրդովեցուցի՛չ դործ, հայհոյում են դիրեկցիային: Նրան ձայնակցում են քարտուղարը և դործարկումի նախագահը: Այդպիսով ստացվում է քննադատութիւնն ճնշում, և այն ժամանակ արդեն այդպիսի դործարանում բանվորների համար դժվար է ճշմարտութիւնն հասնել:

Յես կարծում եմ, վոր ժամանակն է յեռանկյունիները վերացնելու հարցը դնել:

Վճ՞րն է դեմոկրատական ցնտրալիզմի հիմունքները խախտելու վերոհիշյալ բոլոր վաստերի վնասը: Վնասն այն է, վոր նմանորինակ պրակտիկան արդեւիկում է կուսակցութիւնն անդամների ակտիւութիւնն ու ինքնադործունեյութիւնն անումը, թուլացնում է տեր լինելու ղապցումը կուսակցութիւնն անդամների մեջ, խանդարում է կուսակցութիւնն անդամների վաղափարային ու քաղաքական անմանը, դրկում է կուսակցութիւնն անդամներին կուսորդանների դործունեյութիւնը վերահսկելու իրենց որինական իրավունքներից և դրանով իսկ խախտում է ղեկավարների ու կուսակցական մասսաների ճիշտ փոխհարաբերութիւնները, թուլացնում է կուսակցութիւնը՝ նրա առջև ծառայած խնդիրների հանդէպ:

ՎԵՐԱՑՆԵԼ ԱՅՆ ԱՄԵՆԸ, ԻՆՉ ՎՈՐ ԽԱՆԳԱՐՈՒՄ Ե ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎ ԻՃՍԱՆԸ

Բոլորի համար պարզ է, թե մենք ինչպիսի հսկայական կազմեր պետք է ունենանք, վորպեսզի հաջողութեամբ լուծենք այն խնդիրները, վորոնք թելադրվում են սոցիալիստական շինարարութեան զարգացմամբ՝ բոլոր ասպարեզներում, նոր Սահմանադրութեան կիրառմամբ, կոմունիզմի համար մեր մղելիք հետադա պայքարով. նվիրված ու անձնուրաց վորքանքն ընկերներ են պետք մեզ թե՛ կուսակցութեան մեջ, թե՛ նրա սահմաններից դուրս՝ անկուսակցականներին մեջ:

Մենք մեր կուսակցական պրակտիկայից պետք է վերացնենք այն ամենը, ինչ վոր արդելակում է, ինչ վոր խանդարում է ակտիվի ամմանը, նրա ինքնազործունեյութեան զարգացմանը և նրա դերի բարձրացմանը կուսակցական կյանքի ղեկավարման գործում, կուսակցական քաղաքականութեան բոլոր հարցերի ջրնարկման մեջ, ինչպես այդ բոլորում է ներկուսակցական գեմոկրատիայի հիմունքներից:

Ընկեր Ստալինը մեզ շարունակ սովորեցնում է, վոր կուսակցական ակտիվը քաղաքական հասուկ նշանակութուն ունի մեր կուսակցութեան կյանքում: Նա մեր կուսակցութեան վորոշումներին կենսադործողն է: Յերբ կուսակցական վորոշումն ընդունված է, նրա ճակատագիրը դոմնում է ակտիվի ձեռքում: Կուսակցական ակտիվը հանդիսանում է կուսակցութեան հասարակական կարծիքի արտահայտիչը:

Հենց այն պատճառով, վոր մեր կուսակցութունը կարողացավ ակտիվի լայն խավերին կոխել ու գրա-

տիարակել Լենինի—Ստալինի վորով, մենք հաջողութեամբ լուծեցինք սոցիալիստական շինարարութեան արմատական խնդիրները, ունենք այդպիսի վեթիարի, առասպելական հաղթանակներ:

Հատկապես այդ կապակցութեամբ էր, վոր ընկեր Ստալինի նախաձեռնութեամբ ընդունվեց Կենտկոմի հայանի վորոշումը՝ Համկ(բ)Կ Կենտկոմի վորոշումները քննարկելու համար կուսակցական ակտիվների փողովներ դոմարելու մասին:

Այդ իսկ պատճառով մենք պետք է վերացնենք մեր ճանապարհից այն ամենը, ինչ վոր խանդարում է մեր ակտիվի կազմերի ընդարձակմանը, նրա դադափարային—քաղաքական ամմանը, նրա բոլշեիկյան կոփվածութեանը, նրա կազմակերպական ամրացմանը: Այն խնդիրները, վոր պետք է վճռենք մենք թե՛ սոցիալիստական շինարարութեան ասպարեզում, թե՛ առաջիկա նոր դեմոկրատական ընտրութուններին կապակցութեամբ, հերթի յեն դնում յուրաքանչյուր կոմունիստի ակտիվացման կարևորագույն հարցը:

Մեր ամբողջ յերկու միլիոնանոց կուսակցական մասսան պետք է լիովին ակտիվացվի, յուրաքանչյուր կոմունիստ պետք է լինի ակտիվ կազմակերպիչ, կուսակցութեան գործի ազխատոր ու պրոպագանդիստ: Այդ տեսակցումով պետք է վերակառուցվի մեր կազմակերպական, ազխտացիոն ու պրոպագանդիստական աշխատանքը:

Մի գիտողութուն պրոպագանդիստական աշխատանքի մասին: Մեր պրոպագանդիստական աշխատանքի հիմնական թերութունը, վորը քանիցս մատնացույց է արել Կենտկոմը, այն է, վոր պրոպագանդիստական աշխատանքը հաճախ կատարվում է սխո-

լաստիկ կերպով, կտրված է կուսակցութեան ընթացիկ և կենսական մարտական խնդիրները: Մեր պրոպագանդան սկսեց և դրված լինի այնպիսի հիմքի վրա, վերաբերել յուրաքանչյուր պրոպագանդիստական խումբակի, յուրաքանչյուր դարձող խնդրը լինի՝ կոմունիստներին դաստիարակել այնպես, վոր կուսակցութեան անդամների դեմոկրատների լրացումն ու նրանց հատարելագործումը մարքսիզմ-լենինիզմի գիտութեան բնագավառում հանդիսանա վոչ թե ինքնանպատակ, այլ կուսակցութեան գործի ակտիվ պրոպագանդիստներ դաստիարակելու միջոց: Ահա թե ինչը պետք է աչքի առաջ ունենալ մեր պրոպագանդիստական աշխատանքում, վորպես նրա կարևորագույն սկզբունքները մեկը:

Առանց վերացնելու այն խոշոր թերութիւնները, վոր ունենք մենք մեր ներկուսակցական պրակտիկայում և առաջին հերթին ներկուսակցական դեմոկրատիան ու ընտրականութիւնը խախտելու դժով, չի կարելի լուծել կուսակցութեան նոր խնդիրները, վորոնք կապված են դեմոկրատական ընտրութիւնների հետ, և կուսակցական կազմակերպութիւնները կարող են անձարակ գտնվել այդ խնդիրների դեմ-հանդիման: Յե՛վ յեթե մենք ուզում ենք ընտրութիւնները կատարել նոր ընտրական սիստեմով, այնպես, ինչպես պո-հանջում է կուսակցութիւնը, այնպես, ինչպես պո-հանջում է Սահմանադրութիւնը, յեթե մենք ուզում ենք, վոր մեր խորհրդային ու կուսակցական աշխատողները հարգեն մեր որենքները, և մասսան՝ խորհրդային Սահմանադրութիւնը, ապա մենք պետք է ապահովենք կուսակցական աշխատանքի վերակառուցումը՝ մեր կուսակցութեան կանոնադրութեամբ

նախատեսված ներկուսակցական դեմոկրատիայի հիմունքների անալոգիան ու լրիվ իրականացման հիման վրա:

* *

Յե՛նելով դրանից, մեզ անհրաժեշտ է կիրառել հետևյալ միջոցառումները.

Առաջին՝ անպայման վերացնել կոոպտացիայի պրակտիկան և կանոնադրութեանը համապատասխան վերականգնել կուսկազմակերպութիւնների դեկալտրորդանների ընտրականութիւնը:

Յերկրորդ՝ արդե՛լ կուսորդանների ընտրութիւնների ժամանակ ըստ ցուցակների քվեարկելը և բաց քվեարկութիւնից անցնել դադոնի ու անհատականորեն կատարվող քվեարկութեան: Ընդ վորում պետք է ապահովված լինի առաջադրված թեկնածութիւնները մերժելու անսահմանափակ իրավունք կուսակցութեան անդամների համար և այդ թեկնածութիւնների քննադատութեան անսահմանափակ իրավունք:

Այդ կապակցութեամբ անհրաժեշտ է՝ նկատի ունենալով ընտրականութեան լուրջ խախտումները մեր կուսակցական կազմակերպութիւններում, կատարել կուսակցական որդանների ընտրութիւնները՝ սկսած սկզբնական կազմակերպութիւնների կուսկոմիտեներից և վերջացրած յերկրային, մարդային կոմիտեներով ու ազգային կոմիտեները կենտրոններով, անցկացնելով դրանք առաջիկա յերկու ամսում և ավարտելով ընտրութիւնները մինչև մայիսի վերջերը: Անհրաժեշտ է այսուհետև խստիվ պահպանել կուսորդանների ընտրութիւնների ժամկետները կանոնադրութեան

Համաձայն — սկզբնական կազմակերպություններում՝ տարին մի անգամ, չըջանային ու քաղաքային կազմակերպություններում՝ տարին մի անգամ, յերկրային, մարդային և հանրասփետական կազմակերպություններում՝ մեկ և կես տարին մի անգամ :

Ինչ վերաբերում է կուսակցական ժողովներին, ապա անհրաժեշտ է կտրականորեն դատապարտել ու արդելել ընդհանուր կուսակցական ժողովները ցեխային ժողովներով կամ կոնֆերենցիաներով փոխարինելու պրակտիկան և թույլ չտալ յերկաստիճան ընտրություններ կուսակցական կազմակերպություններում, այլ մացնել կուսակցական ստորին որդաններն անմիջականորեն ընդհանուր ժողովներում ընտրելու պրակտիկան :

Մհա այն առաջարկները, վոր յես կուղեյի ձևակերպել այսպեղ :

ԸՆԿԵՐ ԺԴԱՆՈՎԻ ՅԵԶՐԱՓԱԿՄԱՆ ԽՈՍՔԸ ՀԱՄ Կ (Բ) Կ ԿԵՆՏԿՈՍԻ ՊԼԵՆՈՒՄՈՒՄ

1937 թվականի փետրվարի 27-ին

Ընկերներ, մտքերի փոխանակության ընթացքում շոշափվեց և դիսկուսիայի յենթարկվեց մյուս կազմակերպությունների, դիլալորապես խորհրդային կազմակերպությունների աշխատանքի վերակառուցման հարցը: Այստեղ խոսեցին և՛ պրոֆմիլությունների մասին, և՛ կոմյերիտմիլության մասին, և՛ մյուս մասսայական կազմակերպությունների մասին: Այդ չափազանց կարևոր դործ է և, իհարկե, մենք պետք է այդ կազմակերպությունները վերակառուցենք մինչև ընտրություններն այն աշխատանքի վողով, վոր մենք պետք է կատարենք կուսակցական կազմակերպության մեջ:

Յե՛վ խորհրդային, և՛ պրոֆմիլութենական, և՛ կոմյերիտական կազմակերպությունները վերակառուցման պոյաման է հանդիսանում նախ և առաջ հենց կուսակցական կազմակերպության վերակառուցումը՝ վորպես Հիմնական ղեկավար ուժի, վորպես մեր բո-

յսր կազմակերպությունների հիմնական ղեկավար կո-
բիլի, ինչպես այդ գրի յե առնված մեր Սահմանա-
դրության մեջ: Յես չեմ կարծում, վոր մենք պետք
ե հրաժարվենք և արդեն այժմ աշխատանք չկատա-
բենք մասսայական կազմակերպությունների — պրոֆ-
միությունների, խորհուրդների, կոմյերիտմիության
և այլնի—աշխատանքը վճռաբար բարելավելու ուղ-
ղությամբ, բայց նրանց աշխատանքի իսկական վե-
րահառուցումն, իհարկե, կապված ե այն բանի հետ,
թե վո՞ր չափով կհաջողվի վերակառուցվել կուսակազ-
մակերպություններին—այդ ե ամեն բանի արմատը:

Այժմ կուսակցական կազմակերպությունների ընտ-
բականության խախտման, կոոպտացիայի տարածման
և ներկուսակցական դեմոկրատիայի ու դեմոկրատա-
կան ցենարավիզմի հիմունքների մյուս խախտումների
մասին: Մտքերի փոխանակությունից յերևում ե, վոր
բանը շատ հեռու յե դնացել, վոր անցյալ ժամանակա-
շրջանի սովորույթներն ու մնացուկները դեռ ամուր
նստած են մեր աշխատողների գլխում, վորոնք տար-
վել են մեր մեծ հաջողություններով: Այդ սովորույթ-
ներն ու մնացուկներն, անտարակույս, կապված են
վորոչ վոչ—մարքսիստական հայացքների հետ, վորոնք
ընկեր Ստալինը խարաղանել ե դեռ XIII կուսկոնֆե-
րենցիայում, 1924 թվականին, և վորոնք յեղնում են
այն բացարձակապես վոչ—մարքսիստական պատկե-
րացումներից, թե իբր մեր կուսակցությունը հանդի-
սանում ե «վոչ թե ինքնադործունյա որդանիզմ, վորն
ապրում ե ինքնուրույն դադախարային ու պրակտիկ
կյանքով, այլ ստորին, միջին ու բարձրագույն հիմ-
նարկների սխտեմի նման ինչ—վոր մի բան»:

Ընկեր Ստալինն այն ժամանակ մատնանշում եր,

վոր պայքարն այդպիսի հայացքների դեմ կուսակցու-
թյան հերթական խնդիրն ե հանդիսանում: Ընկեր
Ստալինի այդ ցուցումներն անհրաժեշտ ե հիշեցնել
դեմոկրատական ցենտրալիզմի սկզբունքների բյուրո-
կրատիկ խեղաթյուրման փաստերի կապակցությամբ:

Կուսակցական կյանքից ղեկավար աշխատողների
վորոչ կտրվածության մասին այստեղ խոսեցին մի
չարք ընկերներ և առանձնապես համոզիչ կերպով խո-
սեց ընկեր Սատայելիչը:

Ընկեր Սատայելիչը Դնեպրոպետրովսկի կազմա-
կերպության փորձի հիման վրա ցույց տվեց, թե ինչ-
պես տնտեսական ընթացիկ հարցերով տարվելը հասց-
նում ե կուսակցական աշխատանքի ճաշակը կորցնե-
լուն, կուսակցական աշխատանքի թուլացմանը:
Այդպիսի դրությունը տիպիկ ե: Պետք ե հիշեցնել,
վոր մեզ ծանրարեռնելով տնտեսական մանր հարցե-
րով ի վնաս կուսակցական աշխատանքի, մենք մո-
ռանում ենք, վոր կուսակցական աշխատանքը մեր փո-
խորեն վոչ վոք չի կատարի: Կուսակցական աշխա-
տանքի ղեկավարությունը կուսաշխատողների գլխա-
վոր ֆունկցիան ե. պատասխանատվությունն այդ աշ-
խատանքի վիճակի համար ամբողջապես և լիովեն
ընկնում ե նրանց վրա:

Ընկեր Կարակոլի ճառը ցուցանիչ եր այն բանի,
վոր կուսակցական աշխատանքը մի շարք կազմակեր-
պություններում խիստ լքճորեն մոռացության ե աբը-
ված: Ընկեր Կարակոլը խոսեց ամեն ինչի մասին,
բացի կուսակցական աշխատանքից: Խոսեց կինոմե-
խանիկի մասին, կինոյի նյութական կողմի, ուղիւոյի
մասին: Այս բոլորը չափազանց կարևոր և չափազանց
էյական բաներ են, բայց յերբ ընկեր Մուրտովը հարց

դրեց ընկեր Կարակալի առաջ, թե Սւրալում ինչպե՞ս
ե կոտորուցիւայի գրութիւնը, նա անցալ այդ հար-
ցի կողքով: Նշանակում ե՛ կուսակցական աշխատանքի
հարցերը հիմնական չեն հանդիսանում ընկեր Կարա-
կալի համար: Այդ ցույց ե տալիս, վոր կուսակցական
աշխատանքի թերազնահատումը հաղթահարված չե,
վոր այդ տեսակետից անհրաժեշտ բեկում դեռ ստեղծ-
ված չե և վոր պետք ե սկսել ղեկավարներէց: Շրջա-
դարձը դեպի կուսակցական աշխատանքն ամբողջապես
կախված ե կուսակցական կազմակերպութիւնների
ղեկավարութիւն շրջադարձից:

Միքանի խոսք ընտրութիւնների կարգի վերաբե-
րյալ: Այստեղ ընկերները խոսեցին այն մասին, վոր
անհրաժեշտ ե ցուցումներ տալ, թե ի՞նչպես անցկաց-
նել դադանի քիւարկութիւնը. քիւատո՞ււի կլինի, թե՞
զնգահներ կղլորեն: Այդ չափազանց եյական հարց ե,
բայց այժմ մեզ համար անհրաժեշտ ե ունենալ վոչ
թե հրահանգ, այլ պետք ե իմանալ՝ հալվանութիւն
արժանանո՞ւմ ե արդյոք ինքը՝ սկզբունքը: Գաղանի
քիւարկութիւն սկզբունքի դեմ այստեղ վոչ վոք չա-
ռարկեց, ընդհակառակը, ընկերներն ընդգծում եյին
դադանի քիւարկութիւն բացառիկ կարևորութիւնը և
եյական նշանակութիւնն ընտրութիւնների իսկական
ազատութիւնն ապահովելու համար: Ինքը՝ ընտրու-
թիւնների պրոցեսը, ըստ յերևութին, բաժանված
կլինի յերկու փուլի: Առաջին փուլն այն ե, յերբ տե-
ղի յե ունենում թեկնածութիւնների միանդամայն բա-
ցահայտ քննարկումը: Յուրաքանչյուրն իրավունք ու-
նի ընտրվող կուսակցական կոմիտեյի համար առաջար-
կելու և պաշտպանելու ամեն մի թեկնածութիւն:
Այդ առաջին փուլն ե: Այնուհետև, քննարկված թեկ-

նածութիւնները քիւարկվում են փակ քիւարկութիւն
միջոցով:

Կարելի յե վորպես հմուշ և որինակ վեջնել
Կենտկոմի ընտրութիւնը կուսակցական համազումար-
ներում, վորտեղ ընտրութիւնները կատարվում են
դադանի քիւարկութիւնը: Յես կարծում եմ, վոր այդ
պրակտիկան կարող ե լիովին ու ամբողջութիւնը ող-
տադործվել տեղական կուսակցական կազմակերպու-
թիւնների կողմից:

Այժմ կոտորուցիւայի վերաբերյալ: Ընկերներէց
վոմանք մատնանշում են, թե կոտորուցիւայի լայն կլի-
րառումը կապված ե այն բանի հետ, վոր անհրաժեշտ
ե լինում տեղափոխել քարտուղարներին ու մյուս պա-
տասխանատու կուսակցական աշխատողներին և դրա
հետևանքով նրանց մտցնել այս կամ այն կուսակցա-
կամ կոմիտեյի կազմի մեջ: Յեթե մեզ մոտ կուսակ-
ցական կազմակերպութիւններ ընտրութիւնները տե-
ղի ունենան ստույգ սահմանված ժամկետներին, ուր
դժվարութիւն չի առաջ դա այն բանից, վոր մարդ
2—3 ամիս մնա չընտրված: Նա կկատարի քարտու-
ղարի պարտականութիւնները, բայց կուսակցական
կոմիտեյի անդամ չի լինի, իսկ առաջիկա կոնֆերեն-
ցիայում կարող ե ընտրվել կուսակցական կոմիտեյի
մեջ: Մեզ մոտ այժմ այնպես ե պատահում, վոր կու-
սակցական ղեկավարը կուսակցական կոմիտեյի անդամ
ե դառնում այս կամ այն կուսակցական պոստն ստա-
նալու հետ միաժամանակ: Այդ բնալ պարտադիր չե:
Մինչև կոնֆերենցիան նա քարտուղարի պարտականու-
թիւնները կարող ե կատարել առանց կուսակցական
կոմիտեյի անդամ լինելու:

Հաջորդ ղիտողութիւնը: Մեզ մոտ կոտորուցիւան

վորոչ չափով կասրլած ե յեղել կաղերբի հոռունության, աշխատողների հաճախակի տեղափոխությունների հետ:

Հանդես յեկող ընկերներն այստեղ խոսում եյին կաղերբով «աղքատ» լինելու մասին, վորն, իբր թե, նրանց հարկադրում ե մշտապես վերախմբավորումներ և մարդկանց տեղափոխություններ կատարել: Նրանք մոռանում են, վոր նոր կաղերբի առաջըաչման համար ռեգերվներ ու հնարավորություններ մենք բացառիկ կերպով շատ ունենք: Գուք տեսեք, թե մեզ մոտ ինչպես արագ են աճում կուսակցական և անկուսակցական մարդիկ, նայեցեք ստախանովականների, ասենք վոչ միայն ստախանովականների, աճմանը: Վերցրեք Կարմիր բանակի հրամանատարների և արգյունարերության աշխատողների կանանց շարժումը, հիշեցեք վերջերս տեղի ունեցած համամիութենական խորհրդակցությունները: Իրենց յելույթների պայծառության, հյուլթալիության, լիարժեքության իմաստով, աղիտացիայի նոր ձևերի ու նոր մեթոդների ընարության իմաստով, ճառերի թեմաների, բովանդակության ու ձևի հարստությամբ նրանցից շատերը, ազնիվ խոսք, կծալեն ու գրպանը կդնեն մեր վորոչ յերդվյալ ու խոռնացած աղիտատորներին: Մեր շուրջը կան անթիվ քանակությամբ մարդիկ, մարդիկ չափազանց շատ են, այնպիսի մարդիկ, վորոնք վաղուց արդեն սպասում են առաջըաչման, բայց մենք նրանց չենք տեսնում մեզ մոտ դեմոկրատիզմի պակասության հետևանքով, պակաս, վորը մեզ խանդարում ե տեսնել նոր մարդկանց, և շատ մարդիկ մեզ մոտ լճանում են, իսկ լճանալով և մոռացության արվելով՝ նրանք դժգոհների ռեգերվ են դառնում մեր կու-

սակցության ներսում: Այս տեսակետից, դադարիքվեարկության անցնելը, մեր կուսակցական կաղմակերպությունների իսկական ընտրականության անցնելը, կողմի մեզ վեր հանելու կուսակցական կաղերբի այն հսկայական ռեգերվը, վոր մենք ունենք: Գեուլենինը, այն ժամանակներում, յերբ մենք աշխատողների կաղերբի իսկապես քիչ ունեյինք, ասում եր, վոր հարկավոր ե պատժել նրանց, ուլքեր ասում են, թե մենք կաղերբ քիչ ունենք:

Միքանի խոսք աղիտացիայի մասին: Այստեղ ընկերները ճիշտ եյին ասում, վոր մեր աղիտացիան գլխավորապես ընդգրկում ե առաջավոր բանվորներին, առանձին կոլտնտեսություններ: Նա բնավ չի ընդգրկում այն մարդկանց հսկայական շերտերը, վորոնք պատրաստ են մեզ ողնելու, ամեն բոպե պատրաստ են արձազանքելու և լինելու մեր բարեկամները, լինելու վոչ-կուսակցական բուլչեիկներ: Յես այստեղ նկատի ունեմ ինտելիկենցիային, ծառայողներին, տնային տնտեսուհիներին և վոչ միայն նրանց: Պետք ե ուղղակի ասել, վոր մենք աղիտացիոն աշխատանքով չենք ընդգրկում նույնիսկ խոշոր ձեռնարկությունների բոլոր բանվորներին, իսկ դյուրում աշխատում ենք կոլտնտեսությունների միայն մի մասում: Մենք ունենք կոլտնտեսություններ, վորտեղ չըջանային դեկավարները լինում են տարին 2—3 անգամ, իսկ կան շատ կոլտնտեսություններ, մեծ մասամբ թույլ և գրանումն ե գլխավոր վտանդը—խուլ անկյուններ, վորոնց մասին խոսեց ընկեր Եյխեն, ուր վոչ վոք չի այցելում, վորովհետև նրանցից ձեռք են քաշել: Այդ բացարձակապես սխալ ե, պետք ե ուժեղ կերպով աշխատել հենց այն բանվորների, կոլտնտեսա-

կանները, ծառայողները և այլ աշխատողները մեջ, վերոնց դեռ բավարար չափով ընդդրելված չ'ն մեր քաղաքական սղբեցութեամբ:

Մեր ազիտացիայի բովանդակութեանը հաճախ ուղղակի և անկեղծորեն չի պատասխանում բանվորների առաջադրած հարցերին: Մեր յուրաքանչյուր միջոցառման կարգակցութեամբ մենք ստանում ենք մեծ թիվով հարցեր ու արձագանքներ, կուսակցական կոմիտեներում կազմում են այդ հարցերի ցուցակներ, բայց հաճախ այդ հարցերին չեն պատասխանում, խուսափում են դժվար հարցերին պատասխանելուց: Այդ ճիշտ չէ, մեր ազիտացիան պետք է լինի ճշմարտացի, մեր ազիտացիան պետք է պատասխանի բանվորների բոլոր հարցերին և առանց ուշադրութեան, առանց պատասխանի չթողնի դրանք, վերոյհետև յեթե մենք չպատասխանենք, ապա մեր փոխարեն վորեւէ մեկը կպատասխանի, — «սուրբ տեղը դատարկ չի մնա»:

Յեվ, վերջապես, մեր ազիտակուրեկտիվների հարցը, վերոնց աշխատանքը չափազանց մոռացութեան է արված և յերեսի վրա յե թողնված: Նրանք նույնպես սպասարկում են դիտավորապես Փարիզիկա-դործարանային ձեռնարկութեաններին: Իսկ ինչ վերաբերում է այնպիսի ազիտատորներին, վերոնց աշխատեն բնակավարձհոռպներում, ԲՈՒՀ-երում ու ԲՏՈՒՀ-ներում, ծառայողների, ինտելիգենցիայի մեջ, այս բանին մեր կուսակցական կարգութեանները դեռ չեն հասել: Մնհրաժեշտ է ունենալ մարդկանց նաև այդպիսի կադրեր: Մյստեղ մեր հնարավորութեանները բացառիկ են: Ամեն ինչ մեր ձեռքումն է դանվում — թե՛ ուղիտն, թե՛ կինոն, թե՛ թերթերը, թե՛ սատանան դիտե՛ ազիտացիայի վորքա՛ն միջոցներ:

Մենք ողորդործում ենք արդյոք այդ միջոցները: Միանդամայն անբավարար չափով: Խնդիրն այն է, վոր մենք կանոնավորենք այդ աշխատանքը, և դա չափազանց լուրջ դործ է:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ ԽՍՀՄ-Ի ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ
ԽՈՐՀՐԴԻ՝ ՆՈՐ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՍԻՍՏԵՄՈՎ
ԿԱՏԱՐԵԼԻՔ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՅԵՎ
ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ
ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՈՒՄԸ

Համ Լ (ք) Կ Կենտրոնի պրինցիպի բանաձևովն ընկեր
Վ.Ի.Ս.Ն.ՈՎ.Ի զեկուցման առթիվ՝
ընդունված 1937 թ. փետրվարի 27-ին:

ԽՍՀ Միութեան նոր Սահմանադրութիւն-
նը մտցնելը շրջադարձ ե նշանակում յերկրի քա-
ղաքական կյանքում: Այդ շրջադարձի եյությունն
ե ընտրական սիստեմի հետագա զեմոկրատա-
ցումը՝ խորհուրդների վոչ լիովին հավասար ընտ-
րութիւնները հավասարով, բազմաստիճանը՝ ուղ-
ղակիով, բացը՝ փակով փոխարինելու իմաստով:

Յեթե նոր Սահմանադրութիւնը մտցնելուց
առաջ գոյութիւն ունեյին ընտրական իրավուն-
քի սահմանափակումներ պաշտամունքի սպասա-
վորների, նախկին սպիտակ-զվարդիականների,
նախկին մարդկանց և հանրոգուտ աշխատանքով
չզբաղվող անձերի համար, ապա նոր Սահմանա-
դրութիւնը զեն ե նետում ընտրական իրավունքի
ամեն մի սահմանափակում քաղաքացիների այդ
կատեգորիաների համար, ընդհանուր զարձնելով
պատգամավորների ընտրութիւնները:

Յեթե առաջ պատգամավորների ընտրու-

Թյունները հավասար չեյին, քանի վոր գոյու-
թյուն ունեյին ընտրությունների տարբեր նոր-
մաներ քաղաքային և գյուղական բնակչության
համար, ապա այժմ ընտրությունների հավասա-
րությունը սահմանափակելու անհրաժեշտություն-
նը վերացված է, և բոլոր քաղաքացիներն իրա-
վունք ունեն հավասար հիմունքներով մասնակ-
ցելու ընտրություններին:

Յեթե առաջ Սորհրդային իշխանության մի-
ջին ու բարձր որդանների ընտրությունները
բազմաստիճան եյին, ապա այժմ, ըստ նոր Սահ-
մանադրության, բոլոր խորհուրդների ընտրու-
թյունները՝ սկսած գյուղականներից ու քաղաքա-
յիններից մինչև Գերագույն Սորհուրդը, կատա-
րելու յեն քաղաքացիներն անմիջականորեն ուղ-
ղակի ընտրությունների միջոցով:

Յեթե առաջ խորհուրդների համար պատ-
գամավորների ընտրությունները կատարվում եյին
բաց քվեարկությամբ և ցուցակներով, ապա այժմ
պատգամավորների ընտրությունների ժամանակ
քվեարկությունը լինելու յե գանձնի և վոչ թե
ցուցակներով, այլ ըստ ընտրական շրջանների
առաջադրվող առանձին թեկնածություններին:

Վերջապես, Սահմանադրությունը մտցնում
է համաժողովրդական հարցում (ոեֆերենդում):

Ընտրական սիստեմի այդ փոփոխություն-
ները նշանակուած են խորհրդային որդանների

նկատմամբ մասսաների ունեցած վերահսկողու-
թյան ուժեղացումը և մասսաների առաջ խոր-
հրդային որդանների ունեցած պատասխանա-
տվության ուժեղացումը:

Գաղտնի քվեարկությամբ ընդհանուր, հա-
վասար և սեղգակի ընտրական իրավունք մտցնե-
լու հետևանքը կլինի մասսաների քաղաքական
ակտիվության հետագա ուժեղացումը, աշխա-
տավորների նոր խավերի ներգրավումը պետու-
թյան կառավարմանը: Իրանով իսկ պրոլետարիա-
տի դիկտատուրան դառնում է բանվոր դասա-
կարգի կողմից հասարակության պետական դե-
կավարման ավելի ձկուն, և հետևաբար ավելի
հզոր սիստեմ, բանվոր դասակարգի դիկտատու-
րայի բազան ընդարձակվում է, նրա հիմքն ավե-
լի հաստատուն է դառնում:

Այդ շրջադարձը կատարելապես զինված դի-
մավորելու համար՝ կուսակցությունն այդ շրջա-
դարձի գլուխ պետք է կանգնի և լիակատար չա-
փով ապահովի իր ղեկավար դերը յերկրի գերա-
գույն որդանների առաջիկա ընտրությունների
ժամանակ:

Պատրմատ են արդյոք կուսակցական կազ-
մակերպություններն այդ տեսակ ղեկավարման
համար:

Ի՞նչ է պահանջվում կուսակցությունից,
վորպեսզի նա կարողանա կանգնել այդ շրջա-

դարձի գլուխ, նոր, մինչև վերջը դեմոկրատական ընտրութիւնները գլուխ:

Իրա համար պահանջվում է, վոր կուսակցութիւնն ինքն անցկացնի հետևողական դեմոկրատական պրակտիկա, վոր նա ներկուսակցական կյանքում մինչև վերջն անցկացնի դեմոկրատական ցենտրալիզմի հիմունքները, ինչպես այդ պահանջում է կուսակցութեան կանոնադրութիւնը, վոր նա ինքն ունենա այն անհրաժեշտ պայմանները, վորոնց շնորհիվ կուսակցութեան բոլոր որդաններն ընտրովի լինեն, վոր քննադատութիւնը և ինքնաքննադատութիւնը զարգանան լիակատար չափով, վոր կուսակցական մասսայի առջև կուսակցական որդանների պատասխանատվութիւնը լիակատար լինի և վոր ինքը՝ կուսակցական մասսան լիովին ակտիվացվի:

Կարելի՞ յէ արդոք ասել, թէ կուսակցական բոլոր կազմակերպութիւններն արդեն պատրաստ են կատարելու այդ պայմանները, թէ նրանք արդեն լիովին վերակառուցվել են դեմոկրատական ձևով:

Դժբախտաբար, լիակատար վստահութեամբ չի կարելի ասել այդ:

Այդ մասին է ասում կուսակցութեան կանոնադրութեան և ներկուսակցական դեմոկրատիզմի հիմունքների խախտման պրակտիկան, վոր

գոյութիւնն ունի միջանի կազմակերպութիւններում:

Վորոնք են այդ խախտումները:

Կուսակցական որդանների ընտրականութիւնը, վորը սահմանված է կուսակցութեան կանոնադրութեամբ, մի շարք կազմակերպութիւններում խախտվել է: Կուսակազմակերպութիւնները չեն պահպանում կուսակցական որդանների ընտրութիւնների այն ժամկետները, վորոնք սահմանված են կուսակցութեան կանոնադրութեամբ: Լայն չափով տարածվել է զանազան ղեկավար աշխատողներին վորպես շրջկոմներին, քաղկոմներին, յերկրկոմներին, մարզկոմներին, ազգային կոմկուսների կենտկոմների պլենումների անդամներ կողատացիայի յենթարկելու վոչնչով չարդարացվող պրակտիկան:

Վերադաս կուսակցական որդանների կողմից կուսակցական կոմիտեների քարտուղարներին հաստատելու այն կարգը, վորը սահմանված է կուսակցութեան կանոնադրութեամբ, մի շարք կուսակազմակերպութիւններում փաստորեն վերածված է նշանակման սխտեմի: Կուսկոմների քարտուղարների հաստատումը հաճախ տեղի յէ ունենում նախքան նրանց ընտրվելը տեղական կուսակազմակերպութիւններում, իսկ գործնակա-նում դրա հետևանքն է լինում այն, վոր տեղական կուսակազմակերպութիւնները հնարավորու-

թյունն չեն ունենում քննարկելու հանձնարարվող աշխատողի թեկնածու թյունը:

Ընտրական պաշտոններում հաստատելը և աշխատանքից հեռացնելը հաճախ տեղի յե ունենում կուսորդանների հարցման կարգով ընդունված վորոշումների միջոցով և առանց կուսակցական կոմիտեյի պլենումին հանձնարարելու նոր աշխատողների թեկնածու թյունները, ինչպես և առանց այս կամ այն կուսակցական ղեկավարի հեռացման գրգապատճառները կուսակազմակերպություններին բացատրելու:

Ինչ վերաբերում է կուսորդանների ընտրություններին, ապա մինչև այժմ ել գոյություն ունի մի սլրակաիկա, վորի համաձայն թեկնածուների ցուցակների քննարկումը տեղի յե ունենում միմիայն նախնական խորհրդակցություններում, ավագների խորհուրդներում, պատգամավորությունների ժողովներում, ըստ վորում, վորպես կանոն, թեկնածու թյունների շուրջը հենց պլենումներում ու կոնֆերենցիաներում վիճաբանություններ չեն բացվում, քվեարկությունը կատարվում է ցուցակով և վորչ անձնապես, ու այդպիսով ընտրական սլրոցեղուրան հասարակ ձևականության է վերածվում:

Իեմոկրատական ցենտրալիզմի հիմունքների խախտման այս բոլոր փաստերը վիսա են հասցնում կուսակցությանը, վորովհետև դրանք ար-

գելակում են կուսակցության անդամների ալատիվության աճումը, մեր կուսակցության կյանքում քաղաքական հատուկ նշանակություն ունեցող ալատիվին զրկում են ղեկավար աշխատանքին մասնակցելու հնարավորությունից, կուսակցության անդամներին զրկում են կուսորդանների գործունեյությանը վերահսկելու իրենց որինական իրավունքներից և դրանով իսկ խախտում են ղեկավարների ու կուսակցական մասսաների ճիշտ փոխհարաբերությունները:

Այդպիսի սլրակաիկայի ցայտուն որինակներ են հանդիսանում վերջին ժամանակներս Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմի կողմից հայտնաբերված այն փաստերը, վորոնք ցույց են տալիս կուսակցական-քաղաքական աշխատանքի աղաղակող կերպով անուշադրության մասնված լինելը Ազով-Սևոմյան յերկրկումում, Կիեվի մարզկոմում և Ուկրաինայի Կ(բ)Կ Կենտկոմում և այլ կուսկազմակերպություններում, վորոնք արտահայտվում են կուսակցության կանոնադրության ու գեմոկրատական ցենտրալիզմի սկզբունքների կոպիտ խախտումներով՝ կուսորդանների ընտրականությունից հեռանալու և կոոպտացիայի անհանդուրժելի սլրակաիկան մտցնելու իմաստով:

Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմի պլենումն ընդգծում է, վոր Կիեվի մարզկոմում ու Ազով-Սևոմյան յերկրամասում հայտնաբերված սխալ ղեկավար-

ման որինակները յեզակի չեն, այլ այս կտմ տյե չափով հատուկ են բոլոր յերկրային ու մարգա- յին կուսկազմակերպություններին:

Համ Կ(բ) Կենտկոմի պլենումը գտնում է, Վոր այդ և զբանց նման թերությունների վերացումն այն անհրաժեշտ պայմանն է, առանց Վորի չեն կարող իրագործվել կուսակցության այն նոր խնդիրները, Վորոնք առաջ են յեկել յերկրի քաղաքական կյանքում տեղի ունեցած շրջադարձի փաստի կապակցությամբ, նոր Սահմանադրության ընդունման ու գաղտնի քվեարկությամբ ընդհանուր, հավասար և ուղղակի ընտրական իրավունքի հիման վրա յերկրի գերագույն որգան- ների առաջիկա ընտրությունների կապակցությամբ:

Այդ պատճառով անհրաժեշտ է վերակառուցել կուսակցական աշխատանքը, հիմք ունենալով կուսակցության կանոնադրության պահանջած ներկուսակցական ղեմոկրատիզմի հիմունքների անպայման ու լիակատար կենսագործումը:

Համ Կ(բ) Կենտկոմի պլենումն անհրաժեշտ է համարում իրականացնել և պարտավորեցնում է բոլոր կուսկազմակերպություններին՝ կենսագործել հետևյալ միջոցառումները:

1. Վերացնել կուսկոմիտեներում վորպես անգամներ կոոպտացիայի յենթարկելու պրակտիկան

և վերականգնել կուսկազմակերպությունների ղեկավար որգանների ընտրականությունը՝ կուսակցության կանոնադրության համապատասխան:

2. Արգելել կուսորգանների ընտրությունների ժամանակ ցուցակներով քվեարկելը: Քվեարկումը կատարել ըստ առանձին թեկնածությունների, ընդամին պահպանելով կուսակցության բոլոր անգամների համար թեկնածուներին մերժելու և նրանց քննադատելու անսահմանափակ իրավունք:

3. Կուսորգանների ընտրությունների համար սահմանել թեկնածուների փակ (գաղտնի) քվեարկություն:

4. Բոլոր կուսկազմակերպություններում անցկացնել կուսորգանների ընտրություններ, սկսած սկզբնական կուսկազմակերպությունների կուսկոմիտեներից և վերջացրած յերկրային, մարգային կոմիտեներով ու ազգային կոմիտեների կենտկոմներով, ավարտելով ընտրությունները Վոչ ուշ մայիսի 20-ից:

5. Պարտավորեցնել բոլոր կուսկազմակերպություններին՝ կուսակցության կանոնադրության համապատասխան իստիվ պահպանել կուսորգանների ընտրությունների ժամկետները. սկզբնական կուսկազմակերպություններում—տարին մեկ անգամ, շրջանային ու քաղաքային կազմակերպ-

պություններում—տարին մեկ անգամ, մարզային, յերկրային ու հանրապետական կազմակերպություններում—մեկ և կես տարին մեկ անգամ:

6. Սկզբնական կուսկազմակերպություններում ապահովել համադորժարանային ժողովներում կուսկոմներ ընտրելու կազմի խիստ պահպանումը, թույլ չտալով ժողովների փոխարինումը կոնֆերենցիաներով:

7. Լիկվիդացիայի յեղծարկել ընդհանուր ժողովները փաստորեն վերացնելու և ընդհանուր ժողովները ցեխային ժողովներով ու կոնֆերենցիաներով փոխարինելու այն պրակտիկան, վոր Կոյուբյուն ունի մի շարք սկզբնական կազմակերպություններում:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԶեկուՅՈՒՄ ՀԱՄԿ(Բ)Կ ԿԵՏԿՈՄԻ ՊԼԵՆՈՒՄՈՒՄ 1937 ԹՎԻ ՓԵՏՐՎԱՐԻ 26-ԻՆ	62
Շքադարձը յերկրի քաղաքական կյանքում և մեր խնդիրները	5
Կուսակցական որգանների ընտրականության խախտումն անհամատեղելի յե բոլշևիզմի կազմակերպական սկզբունքների հետ	15
Ներկուսակցական դեմոկրատիան կուսակցական կյանքի անխախտ որենքն և	26
Վերացնել այն ամենը, ինչ վոր խանգարում և կուսակցական ախտիվի ամմանը	36
ԸՆԿԵՐ ԺԴԱՆՈՎԻ ՅԵԶՐԱՓԱԿՄԱՆ ԽՈՍՔԸ ՀԱՄԿ (Բ) Կ ԿԵՏԿՈՄԻ ՊԼԵՆՈՒՄՈՒՄ 1937 ԹՎԻ ՓԵՏՐՎԱՐԻ 27-ԻՆ	41
ՀԱՄԿ(Բ)Կ ԿԵՏԿՈՄԻ ՊԼԵՆՈՒՄԻ ԲԱՆԱԶԵՎՆ ԸՆԿԵՐ ԺԴԱՆՈՎԻ ԶԵԿՈՒՅՄԱՆ ԱՌԹԻՎ՝ ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ 1937 ԹՎԻ ՓԵՏՐՎԱՐԻ 27-ԻՆ	51

Քարգամանիչ Յե. Տ.-Մինասյան
 Խճբազրիբնեբ՝ Գ. Սահակյան (էջ 1—49)
 Նշ. Մակինց (էջ 49—62)
 Տեխն. խմբ. Ս. Խաչատրյան
 Սբբազրիչ Վ. Զիդեջյան
 Կոնարու սրբ. Լ. Աբովյան

Գլավլիտի լիազոր Ի—4877, հրատ. № 438
 Պատվեր № 59, տիրաժ 13000, ինդեքս $\frac{\text{II}-84}{\text{PK}}$
 Հանձնված և արտադրության 3/IV 1937 թ.
 Ստորազրված և տպագրության 14/IV 1937 թ.
 ԳԻՆԸ 40 Կ.
 Հայկուսհրատի տպարան, Յերևան,
 Ֆլուսովերդյան № 71

А. А. ЖДАНОВ

**ПОДГОТОВКА ПАРТИЙНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ
К ВЫБОРАМ В ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ СССР
ПО НОВОЙ ИЗБИРАТЕЛЬНОЙ СИСТЕМЕ
И СООТВЕТСТВУЮЩАЯ ПЕРЕСТРОЙКА
ПАРТИЙНО-ПОЛИТИЧЕСКОЙ РАБОТЫ**

Доклад на Пленуме ЦК ВКП(б)
26 февраля 1937 г.

Арыпартыздат, Брест, 1967